

วารสารทัศน์ ทางการศึกษา

Journal of Perspectives in Education

Journal of Perspectives in Education

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3

กันยายน - ธันวาคม 2567

ISSN 2822-1346 (Online)

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์
Faculty of Education and Liberal Arts

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Hatyai University

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2567

วารสารทัศนมิติทางการศึกษา (Journal of Perspectives in Education : JPE) ซึ่งเป็นวารสารเพื่อการเผยแพร่ผลงานทางด้านการศึกษาที่เป็นความสนใจของนักวิชาการที่หลากหลายสาขาวิชา (Cross-Disciplinary Interests) ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เช่น การบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ วิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา สถิติและสารสนเทศการศึกษา จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว สื่อทางการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดทำวารสาร คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดไทย

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ ดิษยะศริน สัตยารักษ์
อาจารย์ ดร.ธารพรพรช สัตยารักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ก้าน จันทร์พรหมมา
ดร.อริสรา บุญรัตน์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ ไวมภู

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย	มหาวิทยาลัยมหาดไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาศ แทนจอน	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์	มหาวิทยาลัยมหาดไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์	มหาวิทยาลัยมหาดไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จรูณี แก้วเอี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาศ ปานเจียง	มหาวิทยาลัยมหาดไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพร เนาว์สุวรรณ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

กองจัดการวารสาร

เจ้าหน้าที่ธุรการ-เลขานุการ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กองจัดการด้านภาษา

อาจารย์ ดร.สุมณฑา วงศ์งาม

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม- เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม, กันยายน-ธันวาคม)

ข้อมูลการติดต่อ

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

222 ถนนพลพิชัย - บ้านพรุ ตำบลค้อหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

โทร. 0-7420-0300 ต่อ 357, 358, 384 เฟกซ์. 0-7420-0354 อีเมล : edu@hu.ac.th

วารสารทัศนมิติทางการศึกษา เป็นวารสารที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านที่หลากหลาย ตรวจสอบเนื้อหาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ ในรูปแบบ double blinded บทความหรือข้อคิดใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารที่เป็นวรรณกรรมของผู้เขียน บรรณาธิการ หรือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

บทบรรณาธิการ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ วารสารทัศนมิติทางการศึกษาขอเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาผ่านผลงานวิชาการ โดยปีที่ 2 ฉบับที่ 3 ทีมบรรณาธิการได้รวบรวมบทความวิจัยทั้งสิ้น 5 บทความ ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่สะท้อนให้เห็นถึงการค้นคว้าและพัฒนาทางวิชาการที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย โดยบทความวิจัยแต่ละบทความนำเสนอแนวทางที่น่าสนใจและมีคุณค่า เช่น การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการศึกษา นอกจากนี้ การวิจัยภาวะผู้นำด้านดิจิทัลและผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา ยังสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของเทคโนโลยีและการปรับตัวในยุคดิจิทัล

อีกทั้ง การพัฒนาการเรียนการสอน เช่น การสอนการอ่านออกเสียงภาษาจีนด้วยรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ ยังแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะของนักเรียนให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล และการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู ถือเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดการงานเอกสารของโรงเรียน การรวบรวมและเผยแพร่บทความเหล่านี้ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของนักวิจัยและผู้เขียนบทความในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่เพื่อสนับสนุนการศึกษาในมิติที่หลากหลาย

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารทัศนมิติทางการศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการของบุคลากรด้านการศึกษา อันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการศึกษาต่อไป โดยท่านสามารถสืบค้นและดาวน์โหลดบทความในวารสารได้ที่เว็บไซต์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JPE>

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ ไวมณู
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย :

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี.....1

Risk Management According to the Internal Control Standards of School Administrators under Pattani Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education

นือัสมา เจษฎาภา และนิตยา เรืองแป้น

Niusama Jessadapha and Nittaya Ruangpan

ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.....13

Digital Leadership of School Administrators Under the Pattani

Primary Educational Service Area Office 1

วันชूरัยณา ดอแม และพิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ

Wansuraina Domae and Phimpawee Suwanno

การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนวิทยายัพ.....21

The Development of Chinese Pronunciation Using Hunter's Learning Activities Model with Flash card and Exercises for Mathayomsuksa 4 Students

ปานิสรา ไชยมาโย และพรภวิชัย หล้าพีระกุล

Panisara Chaimayo and Pompawis Lhapeerakul

ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส.....33

The Proactive Leadership of School Administrators on Strategic plans Administration under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education

มุฮัมหมัดอัสรี ยูโซะ และนิตยา เรืองแป้น

Muhammadasree Yusoh and Nittaya Ruangpan

สารบัญ (ต่อ)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.....45

*Action Research the Development for Teacher's Performance of
Correspondence Triamudomsuksapattanakarn Suratthani
School Under the Secondary Educational Service*

Area Office Suratthani Chumphon

สุภาววรรณ หวานแก้ว ญาณิศา บุญจิตร และจรัสศักดิ์ แซ่ไคว่

Supawan Wankeaw, Yanisa Boonchit and Jirasak Saekhow

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
Risk Management According to the Internal Control Standards of School
Administrators under Pattani Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education

นิอัสมา เจษฎาภา^{1*} และนิตยา เรืองแป้น²
Niusama Jessadapha^{1*} and Nittaya Ruangpan²

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹
Master of Education (Educational Administration) Yala Rajabhat University¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²
Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: chesadapa@hotmail.com เบอร์โทรศัพท์ 081-6903-713

(Received: November 6, 2023; Revised: November 11 2024; Accepted: December 2, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง การทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน และสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่กลับคืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.991 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีอิสระ การทดสอบค่าเอฟและทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง; ผู้บริหารสถานศึกษา; มาตรฐานการควบคุมภายใน

Abstract

The objectives of this study aimed to: 1) examine the level of risk management according to internal control standards among school administrators in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province; and 2) compare the level of risk management based on internal control standards among school administrators, categorized by gender, job position, and work experience.

The sample group comprised teachers working in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's table, resulting in a sample of 202 people, selected through simple random sampling without replacement. The research instrument was a 5-level questionnaire developed by the researcher. Content validity was verified by three experts, resulting in a validity coefficient of 1.00, and reliability was established with a Cronbach's alpha of 0.991. The statistical methods used included mean, percentage, standard deviation, independent t-test, F-test, and pairwise mean comparison using Scheffé's method.

The results showed that: 1) the overall level of risk management according to internal control standards among school administrators in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province, was high; and 2) there was a statistically significant difference at the 0.05 level in the perceptions of risk management based on internal control standards among teachers with different genders.

Key words : Risk Management; School Administrators; Vision the Internal Control Standards

บทนำ

การบริหารงานขององค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อคุณภาพการศึกษา สร้างผลกำไร การให้บริการประชาชน เป็นต้น ไม่ว่าจะกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ เช่นใดก็ตาม การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นก็ต้องประสบกับความเสี่ยง (Risk) อยู่เสมอ ซึ่งอาจปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความเสี่ยงด้านนโยบาย การเงิน ทรัพยากรมนุษย์เทคโนโลยี การเมือง ความเสี่ยงเป็นภาวะคุกคามปัญหาอุปสรรคหรือการสูญเสียโอกาสจะมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือก่อให้เกิดผลเสียหายต่อองค์กรทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติงาน การดำเนินธุรกิจ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ประเด็นสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงคือความไม่แน่นอน (Uncertainty) ของผลลัพธ์ถึงแม้บางท่านอาจจะให้คำอธิบายว่า ความเสี่ยงก่อให้เกิดเฉพาะผลที่ติดตามมาทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้ แต่หากสามารถบริหารความเสี่ยง ได้อย่างถูกต้องแล้วความเสี่ยงจะก่อให้เกิดโอกาสและนำไปสู่นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ ถึงแม้ว่า อาจมีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก แต่หากสามารถควบคุมความเสี่ยงได้แล้วจะช่วยก่อให้เกิดโอกาสในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการ ประชาชนมากยิ่งขึ้นเช่นกัน (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด หรือ ความเสี่ยง คือ การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนสร้างความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ การบริหารความเสี่ยงเป็นระบบในการบริหารจัดการ ควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงนั้นมุ่งเน้นแผนงานหรือโครงการที่สำคัญ ซึ่งผลสำเร็จของแผนงานหรือโครงการมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ (พุดิสสรรค์ ศรีรัตนประชากุล, 2559) การบริหารความเสี่ยงในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกองค์กรพยายามสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งปวง แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนหลายประการที่อาจกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร แต่จะมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการตัดสินใจ การกำหนดกลยุทธ์ การบริหารงานในองค์กรนั้น ๆ ในส่วนการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา นอกจากปัญหาที่เกิดจาก

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีประสบการณ์แล้วระบบราชการก็อาจเป็นปัญหาได้เช่นกันเนื่องจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่สถานศึกษาถือปฏิบัติ ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของระบบราชการอย่างเคร่งครัด ซึ่งไม่เอื้อต่อการบริหารงานของ สถานศึกษาที่ต้องการความยืดหยุ่น คล่องตัว และฉับไวในการดำเนินการ ปัจจุบันการบริหารความเสี่ยงเป็นเรื่องที่ ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการเพื่อให้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีทั้งภายในและภายนอกองค์กรไม่มาเป็นอุปสรรคทำให้ ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นเราต้องรู้เข้าใจและปฏิบัติได้ ความเสี่ยงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยภายในและภายนอก เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเราทำงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฟังข่าวโทรทัศน์ ก็จะมีอะไรมีอะไร เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาปัจจัยเสี่ยงทั้งในและนอกประเทศมีทั้งสิ้น (ชินภัทร ภูมิรัตน์, 2552) ทั้งนี้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2561) ได้กล่าวถึงความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยทำจัด ขึ้นตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO 2013 ซึ่งปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการ กำหนด ประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานภาครัฐ อันจะทำให้การดำเนินงาน และการ บริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและมีการกำกับดูแลที่ดี ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) สารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) กิจกรรมการติดตามผล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานีเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.จังหวัดปัตตานี” เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.” มีอำนาจหน้าที่ บริหารการ จัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด และมีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ “กศน.อำเภอ” ร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผู้ด้อย ผู้พลาด และผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยการศึกษานอกระบบ คือ กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรม ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ การศึกษาตาม อัธยาศัย คือ กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดปัตตานีมีการดำเนินงานแต่ ละสถานศึกษาแตกต่างกัน การปฏิบัติงานตามภารกิจเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมอบหมายซึ่งไม่สอดคล้องกันคือ สถานศึกษามีบุคลากร น้อยเมื่อเทียบกับงานที่ได้รับมอบหมาย บางสถานศึกษามีข้าราชการน้อยหรือไม่มีข้าราชการเลย ส่วนใหญ่เป็น พนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรลาออกบ่อย บุคลากรที่ได้รับการพัฒนามีการย้ายงานที่ตนเองปฏิบัติ หรือลาออกไปปฏิบัติที่อื่น หรือเข้ามาปฏิบัติงานช่วงที่ไม่มีกรอบให้ความรู้ด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทาง ราชการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยึดรูปแบบการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ ซึ่งไม่ถูกระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การดำเนินงานขาดการติดตามผลและประเมินผล ทำให้เกิดความเสียหายได้ตลอดเวลาทุกกิจกรรมทุก ขั้นตอนของการ ปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้และไม่เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี, 2565)

ภารกิจสำคัญดังกล่าว การบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี จำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ถึงจะช่วยนำพา

องค์กรก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ความเสี่ยงมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุก ๆ งาน การตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงเพื่อการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย การกำหนดให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงนั้นมีความสำคัญในการกำกับควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย สามารถป้องกันความเสี่ยงที่ไม่ได้คาดคิดหรือช่วยลดความเสี่ยง ช่วยกำหนดแผนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้ทันสถานการณ์ ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติและการตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถที่จะนำสู่การปฏิบัติตามแผนอย่างแท้จริง มีตัวชี้วัดความสำเร็จ มีการติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยงตามแผนสู่การปฏิบัติได้จริงเป็นระบบ มีการทำความเข้าใจ และชี้แจงเน้นย้ำให้คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการวางแผน บริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นระบบควบคุมภายในของสถานศึกษา ในการกำกับควบคุม การดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และมีการประเมินผล เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในปีต่อ ๆ ไป ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่ายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำนวน 433 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี, 2565) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่กลับคืน (Simple Random Sampling Without Replacement)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี

ใน 5 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) สารสนเทศ และการสื่อสาร และ 5) การติดตามผล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุม ภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งผลจากการพิจารณาตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างถึงในสันติ บุญภิรมย์, 2557) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.991 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมจากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ด้วยตนเอง

3. ประสานติดตามขอรับแบบสอบถามคืน จากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำนวน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน

2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บ และคำนวณหาค่าทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีอิสระ (Independent t-test) และค่าเอฟ (F-test) ทั้งนี้เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันทางสถิติ จะนำไปทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการศึกษาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม ซึ่งนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายใต้ตาราง และนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นชาย 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.65 เป็นหญิง 132 คน คิดเป็นร้อยละ 65.35 เมื่อจำแนกตำแหน่ง เป็นข้าราชการครู 129 คน คิดเป็นร้อยละ 63.86 พนักงานราชการ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน อายุงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน อายุงาน 5-10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.08 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.72

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร เพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 1 การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน (n=202)

ด้านที่	การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.57	.85	มาก	5
2	การประเมินความเสี่ยง	3.82	.87	มาก	1
3	กิจกรรมการควบคุม	3.76	.91	มาก	3
4	สารสนเทศและการสื่อสาร	3.60	.88	มาก	4
5	กิจกรรมการติดตามผล	3.78	.91	มาก	2
รวม		3.71	.76	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก (M = 3.71, SD = .76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง (M = 3.82, SD = .87) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการติดตามผล (M = 3.78, SD = .91) และด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (M = 3.57, SD = .85)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	sig
	หญิง		ชาย			
	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.54	.83	3.64	.89	.797	.427
2. การประเมินความเสี่ยง	3.67	.92	4.12	.67	4.038*	.001
3. กิจกรรมการควบคุม	3.63	.93	4.01	.83	2.900*	.004
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.52	.90	3.74	.83	1.744	.083
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.66	.94	4.01	.81	2.673*	.008
รวม	3.60	.81	3.91	.59	3.055*	.003

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐานการควบคุมภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ตำแหน่ง				t	Sig
	ข้าราชการ		พนักงานราชการ			
	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.61	.83	3.51	.88	.770	.442
2. การประเมินความเสี่ยง	3.83	.87	3.82	.87	.075	.940
3. กิจกรรมการควบคุม	3.79	.87	3.70	.98	.703	.483
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.64	.81	3.52	1.00	.905	.366
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.82	.86	3.70	1.00	.935	.351
รวมเฉลี่ย	3.74	.76	3.65	.75	.796	.427

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐานการควบคุมภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 -10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	M	SD	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.61	.88	3.45	.78	3.72	.89	1.763	.174
2. การประเมินความเสี่ยง	3.83	.86	3.88	.86	3.73	.88	.551	.577
3. กิจกรรมการควบคุม	3.79	.92	3.78	.93	3.70	.89	.183	.833
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.65	.87	3.50	.76	3.69	1.04	.965	.383
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.90	.85	3.73	.96	3.73	.89	.716	.490
รวม	3.76	.80	3.67	.69	3.71	.82	.244	.784

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) มีดังนี้

1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ ควรกำหนดข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และควรกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน

2) ด้านการประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารควรตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรนำข้อมูลผลกระทบมาพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการให้ระดับความรุนแรงที่ไม่คาดฝันลดลง และควรมุ่งเน้นค้นหาสิ่งที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่อาจทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3) ด้านกิจกรรมการควบคุม ผู้บริหารควรมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยืดหยุ่นได้ ควรมีการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด และควรมีการพิจารณาถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลที่ได้รับจากการควบคุม

4) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัย สำหรับการบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ควรมีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่จำเป็นให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุม ทุกเดือน หนังสือเวียน

5) ด้านกิจกรรมการติดตามผล ผู้บริหารควรมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้ง การประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ ควรมีผู้บริหารรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็น อิสระไม่ปิดบังสิ่งผิดปกติ และควรผู้บริหารมีวิธีการติดตามผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัยที่ได้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหาร ความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการติดตาม ผลและประเมินผล และด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม การควบคุม อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี มีกระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์ กระบวนการ ทำงาน คน เทคโนโลยีและคลังความรู้เข้าด้วยกัน เพื่อประเมินบริหารจัดการความเสี่ยงที่โรงเรียนเผชิญอยู่ เพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับโรงเรียนในระยะยาวอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรารุจ ชุมภุราช (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลเลาะ นิตีเมาะ (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหาร ตามทัศนคติของข้าราชการครู ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามทัศนคติของข้าราชการครูในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ดังนี้

2.1 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี มีระบบการควบคุม ภายในมีระเบียบในการควบคุมการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน การที่บุคลากรปฏิบัติงานที่ขัดต่อกฎหมายระเบียบ อาจส่งผลเสียให้กับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนา เสือเอก (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหาร ความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวลัย คุณาสถิตชัย (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้าน การเงินของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของณัชชัญญา ปัทมทัตตานนท์ (2553) ได้วิจัยเรื่องการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ครุที่มีตำแหน่งในการ ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นในมุมมองและแนวคิดเดียวกัน เกิดจากความสามัคคี ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร

ที่มีเป้าหมายเดียวกัน และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมูฮำหมัด กาเซ็ม (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดวางระบบการควบคุมภายในของผู้บริหารในหน่วยตรวจรับจังหวัดสระแก้ว พบว่าการบริหารความเสี่ยงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภพัทธ์ กิจสำราญ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ หงส์มาลา (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานพัสดุตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดปัตตานี มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันด้านอายุ อาชีพ และเชื้อชาติ จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตร จึงมีความหลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องดำเนินการจัดการศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนา สังคมและชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จึงส่งผลให้การดำเนินงาน มีความหลากหลายเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุภา วิเศษศร (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินระบบควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโนเรียว บินหะยีนียิ (2555) ได้ทำการศึกษารับรู้ ความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชิต บริทธิต (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม พบว่า ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้งาน และผู้บริหรกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ

1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงและผลที่อาจเกิดขึ้นทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ เพื่อการแก้ไขก่อน และหลัง และผู้บริหรรวบรวมการประเมินโอกาสของความเสี่ยง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง

1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการควบคุมทางกายภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารใช้หลักการของการบริหารตามวัตถุประสงค์โดยการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และผู้บริหรมีการทบทวนกิจกรรมโดยผู้บริหรระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหรมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยึดหยุ่นได้

1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้ทุกช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการประเมินความเสี่ยงของระบบสารสนเทศตามระยะเวลาที่เหมาะสม และผู้บริหารมีระบบการจัดเก็บข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัยสำหรับการบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร

1.5 ด้านกิจกรรมการติดตามผลและประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารทบทวนระบบการบริหารความเสี่ยงทุกชั้นตอนตามแนวทาง (คู่มือ) การบริหารความเสี่ยง รองลงมา คือ ผู้บริหารติดตามความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและตามความจำเป็นในระหว่างการทำงานหรือประเมินเป็นรายครั้ง และผู้บริหารมีการรายงานผลการประเมินระบบการควบคุมภายในตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้งการประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ

2. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ ควรกำหนดข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และควรกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร อย่างชัดเจน

2. ด้านการประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารควรตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรนำข้อมูลผลกระทบมาพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการให้ระดับความรุนแรงที่ไม่คาดฝันลดลง และควรมุ่งเน้นค้นหาสิ่งที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3. ด้านกิจกรรมการควบคุม ผู้บริหารควรมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยืดหยุ่นได้ ควรมีการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด และควรมีการพิจารณาถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลที่ได้รับจากการ ควบคุม

4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัยสำหรับการบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ควรมีการพัฒนาสารสนเทศที่จำเป็นให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมทุกเดือน หนังสือเวียน

5. ด้านกิจกรรมการติดตามผล ผู้บริหารควรมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้งการประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ ควรผู้บริหารการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระไม่ปิดบังสิ่งผิดปกติ และควรผู้บริหารมีวิธีการติดตามผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานที่เหมาะสมกับการบริหารงานปัจจุบัน
3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยเมตตากรุณาและการช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองแป้น อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อเสนอแนะและติดตามความก้าวหน้ารวมทั้งชี้แนะข้อมูลทางด้านวิชาการเป็นอย่างดีผู้ค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานสอบการค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำในส่วนเนื้อหาการค้นคว้าอิสระให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องและถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัยและได้แนะนำเพิ่มเติมทำให้การค้นคว้าอิสระมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีผู้ค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการค้นคว้าอิสระขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการทดลองใช้เครื่องมือและความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านรวมทั้งครอบครัว บิดามารดาที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจในการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้และขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบกตัญญูแต่บิดามารดาที่คอยเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2561). *หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561*. กค 0409.3/ว 105 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2561
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2552). *การจัดการความรู้ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชูศักดิ์ หงส์มาลา. (2560). *สภาพการบริหารงานพัสดุตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัชธัญญา ปัทมทัตตานนท์. (2553). *การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- โนเรีย บินหะยีนีย. (2555). *การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 41 ก. หน้า 2. 3 มีนาคม 2551.

- พุดิสรรค์ ศรีรัตนประชากุล. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพรวลัย คุณาสถิตชัย. (2553). การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูฮำหมัด กาเซ็ม. (2559). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดวาง ระบบการควบคุมภายในของผู้บริหารในหน่วยตรวจรับจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุภา วิเศษสร. (2550). การประเมินระบบควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภพัทธ์ กิจสำราญ. (2560). ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชิต บรรทัด. (2556). ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สรารุช ชุมภุราช. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษ. กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. (2565). รายงานผลการดำเนินการงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ : สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนา เสือเอก. (2553). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อับดุลเลาะ นิตีเมาะ. (2559). การบริหารความเสี่ยงโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหาร ตามทัศนะของข้าราชการครู ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
Digital Leadership of School Administrators Under the Pattani Primary Educational
Service Area Office 1

วันซูรัยนา ดอแม^{1*} และพิมพ์วีณ์ สุวรรณโณ²
Wansuraina Domae^{1*} and Pimpawee Suwanno²

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²
Master degree of Department of Educational Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University¹
Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

* Corresponding author e-mail : wansuraina@gmail.com; เบอร์โทรศัพท์ 095-441-1520

(Received: December 24, 2023; Revised: July 7 2024; Accepted: December 2, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและปัจจัยทางการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กำหนดขนาดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 129 คน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการมีความรู้ดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกทุกคู่ ($r = 702, .794, .690, .795$)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำด้านดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the digital leadership of school administrators and administrative factors at Pattani Primary Education Area Office, District 1 to study the relationship between administrative factors and digital leadership of school administrators. The sample group was 129 school administrators and teachers. Stratified random sampling collected data by questionnaires. The sample was collected by stratified sampling. The statistics were the mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The results of the research found that: 1) The digital leadership of school administrators as a whole was at a high level. When considering each aspect, it was found that the top 3 averaged areas were: digital communication, digital literacy, and Learning culture in the digital age, 2) Relationship between administrative factors with digital

leadership school administrators It was linearly correlated with the variables based on the digital leadership of school administrators statistically significant at the level .01. There was positive relationship for all couples ($r = .702, .794, .690, .795$).

Keywords : Leadership; Digital Leadership; School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ทำให้ประเทศหลาย ๆ ประเทศต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวมถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน ประกอบกับแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในประเทศที่กำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย การเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางและพฤติกรรมของประชากรที่เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ส่งผลให้ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายด้านนับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพความเป็นอยู่ของทุกช่วงวัยปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษารวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายในการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้

สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจบริบท ของสถานศึกษาที่สภาพแวดล้อมภายนอกได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งประโยชน์และโทษในเวลาเดียวกัน การดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีความจำเป็นที่จะต้องใช้การศึกษา 4.0 ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้เรียนในยุคดิจิทัล การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครูในยุคดิจิทัล และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไปตามไปด้วย (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) และการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อให้สามารถที่จะเลือกนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเพียงพอต่อการใช้งาน (จิณฉัตร ปะโคทัง, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย เนียมเทศ และภัทรภรณ์ บุญชู (2565) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 เข้าสู่ยุคดิจิทัลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยการนำเอาเทคโนโลยีที่มีอยู่มาใช้ในการบริหาร ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากร เพื่อให้การจัดการศึกษามีความทันสมัยและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมาก ในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (ชัชชานม บุญนิตย์, 2563) ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาคือสิ่งสำคัญ ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลสูงจะสามารถนำสถานศึกษาบรรลุสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ (สุชญา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม, 2563) ซึ่งการมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลสามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษาปรับเปลี่ยนและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สามารถสื่อสารผ่านทางสื่อเทคโนโลยีทั้งในและนอกสถานศึกษา มีความรู้ในการเลือกนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ และการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีการเรียนรู้และพัฒนาตลอดชีวิต ทั้งนี้ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหาร นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 1,581 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 129 คน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ G*Power ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของ โคเฮน (Cohen, 1988 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) โดยกำหนดค่าอิทธิพลขนาดเล็ก (effect size f^2) เท่ากับ 0.15 ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% (α) เท่ากับ 0.05 อำนาจการทดสอบ (Power of test : $1-\beta$) เท่ากับ 0.95 และจำนวนตัวแปรเท่ากับ 4 จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยหน่วยของชั้นภูมิ คือขนาดสถานศึกษา เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งในสถานศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะ Rating Scale 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) การมีความรู้ดิจิทัล และ 5) พลเมืองดิจิทัล จำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร มีลักษณะ Rating Scale 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร 2) ปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ และ 4) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ จำนวน 31 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ใช้วิธีหาค่า Index of item Objective Congruence (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ผลพบว่า ค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ค่า Reliability ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.975 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินจัดส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามเป็นรูปแบบ Google Form แนบ QR Code เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงวันที่ 3 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 55.81 ตำแหน่งในสถานศึกษาเป็นครูผู้สอนจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 มีอายุระหว่าง 38 - 53 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 65.12 มีประสบการณ์การทำงาน 1 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 50.39 ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07 ขนาดสถานศึกษาส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 80 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.02

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการมีความรู้ดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

ภาวะผู้นำด้านดิจิทัล	M	SD	แปลผล
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.05	0.56	มาก
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.13	0.54	มาก
3. การสื่อสารดิจิทัล	4.17	0.53	มาก
4. การมีความรู้ดิจิทัล	4.17	0.55	มาก
5. พลเมืองดิจิทัล	4.10	0.52	มาก
ภาพรวม	4.12	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.12, SD=0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการสื่อสาร (M=4.17, SD=0.53) ด้านการมีความรู้ดิจิทัล (M=4.17, SD=0.55) และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (M=4.13, SD=0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (M=4.05, SD=0.56) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1
ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

ปัจจัยที่ส่งผล	M	SD	แปลผล
1. ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (X_1)	4.11	0.58	มาก
2. ปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_2)	4.14	0.61	มาก
3. ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3)	4.11	0.57	มาก
4. ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ (X_4)	4.16	0.56	มาก
ภาพรวม	4.13	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.13$, $SD= 0.53$) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ($M=4.16$, $SD=0.56$) รองลงมา ปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม ($M=4.14$, $SD=0.61$) และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ ($M=4.11$, $SD= 0.58$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผล	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
1. ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (X_1)	1				
2. ปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_2)	.794**	1			
3. ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3)	.803**	.718**	1		
4. ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ (X_4)	.757**	.776**	.828**	1	
ภาวะผู้นำด้านดิจิทัล (Y)	.702**	.794**	.690**	.795**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทางการบริหารทุกตัวมีความสัมพันธ์ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกทุกคู่ ($r = .702, .794, .690, .795$) โดยตัวแปรปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3) และปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .828 ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (X_1) และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .803 ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (X_1) และปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .794 ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_2) และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .718

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อประสานงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับผู้ปกครอง และชุมชนทางสื่อดิจิทัลต่าง ๆ มีการสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา การนำโปรแกรม

สำเร็จรูปเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผล และมีการปรับปรุง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสิทธิ์ สนสมบัติ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวม และรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขญา โคมลาวณิช (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการทำงานด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัล ทั้งในเรื่องความคิด ความเป็นผู้นำ และพฤติกรรม สามารถสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยดิจิทัล โดยคำนึงถึงภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาการใช้ทรัพยากรดิจิทัลในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่าง คุ่มค่า ลดความซ้ำซ้อนในกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ (X_4) มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับ ภาวะผู้นำด้านดิจิทัล (Y) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.795$) เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านพบว่าปัจจัย ด้านวิสัยทัศน์ (X_4) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3) อยู่ในระดับสูง ($r=.828$) เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีการนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นที่รับรู้เข้าใจ และเป็น แนวปฏิบัติของโรงเรียน ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และภารกิจใหม่ให้สอดคล้อง รองรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต และ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้ครู และบุคลากรยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุผลร่วมกัน ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีอิสระในการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อทำให้โรงเรียน ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสร่า มุ่งมาตร (2564) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิกา สุบรรณจ (2560) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปัจจัยการกำหนดวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยทางการบริหาร มีความสัมพันธ์ทิศทางบวก กับภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ควรสอดแทรกทักษะ ด้านดิจิทัล ลงไปในวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ส่งครูและบุคลากรสามารถใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในชีวิตประจำวันทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำด้านดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ควรจัดโครงการที่เสริมสร้างสมรรถนะการเป็น พลเมืองดิจิทัลให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อมีความสามารถในการประเมินค่า มีวิจารณ์ญาณในการคัดสรรสื่อเทคโนโลยี ให้มีความปลอดภัยทางกฎหมาย และจริยธรรมในการใช้ข้อมูลดิจิทัล เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านพลเมืองดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของด้านอื่น ๆ

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ควรกำหนดนโยบาย จุดเน้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในการมีวิสัยทัศน์สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารอย่างรอบด้าน สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และภารกิจใหม่ให้สอดคล้องรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- จิณฉัตร ปะโคทั้ง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ชัยนาม บุญนิตย์. (2563). *ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2560). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู. (2562). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา*. *วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 13(2), 285-294.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). *การกำหนดขนาดตัวอย่าง และสถิติวิเคราะห์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2566 จาก <http://llskill.com/web/files/GPower.pdf>
- วุฒิชัย เนียมเทศ และภัทรภรณ์ บุญชู. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ในช่วงภาวะวิกฤติ COVID-1*. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์*, 9(9), 258-269.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. (2566). *ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร และข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัด สพป.ปัตตานี เขต 1*. ปัตตานี :ฝ่ายบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชนา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ (ครั้งที่ 21)*. 27 มีนาคม 2563. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุพรรณิกา สุบรรณาจ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เสกสิทธิ์ สนสมบัติ, ณัฐวรรณ พุ่มตี้อยิ่ง และพิชญาภา ยืนยาว. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบทบาทครูยุคดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 11(43), 54-63

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

อภิสราร มุ่งมาตร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.

การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับ
บัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ
The Development of Chinese Pronunciation Using Hunter's Learning Activities
Model with Flash card and Exercises for Mathayomsuksa 4 Students

ปานิสรา ไชยมาโย¹ และพรภวิชัย หล้าพีระกุล^{2*}
Panisara Chaimayo¹ and Pornpawis Lhapeerakul^{2*}

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาการสอนภาษาจีน) สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง¹
สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง²
Bachelor of Education Program in Teaching Chinese Language, School of Sinology, Mae Fah Luang University¹
School of Sinology, Mae Fah Luang University²

*Corresponding author; Email: Pornpawis.lha@mfl.ac.th; เบอร์โทรศัพท์: 087-637-8518

(Received: November 14, 2023; Revised: July 31 2024; Accepted: December 9, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบผลพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ 2) สำรวจความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 ห้องเรียน โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ภาคเรียนที่ 1/2566 รวมทั้งสิ้น 505 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ 2) บัตรคำพยัญชนะและสระ 3) แบบฝึกทักษะ 4) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 5) แบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ก่อนเรียน (M=6.38, SD=4.89) และหลังเรียน (M=19.83, SD=2.20) 2) ความพึงพอใจของการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (M=4.05, SD=0.76) สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เป็นการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และความพึงพอใจของการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะนั้น โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้ของฮันเตอร์; ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีน; บัตรคำ; แบบฝึกทักษะ

Abstract

The objectives of this research aim to achieve the following objectives: 1) To examine and compare the development of Chinese pronunciation before and after using Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises. 2) To investigate the satisfaction level of Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises. The research population consisted of 505 fourth-year high school students from 14 classrooms at Wattanothaipayap School during the first semester of the academic year 2022. The research utilized the following tools: 1) Hunter's Learning Activities Model, 2) consonant and vowel flash card, 3) exercises, 4) pre- and post-learning assessments, and 5) satisfaction surveys. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings found that: 1) The learning effectiveness in the development of Chinese pronunciation using Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises, for fourth-year students at Watthanothaipayap School, increased from before (M=6.38, SD=4.89) to after (M=19.83, SD=2.20) the learning sessions. 2) Results of satisfaction with the development of Chinese pronunciation using Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises. For Mathayom 4/11 students at Wattanothaipayap School. Overall, at a high level (M=4.05, SD=0.76)

In conclusion, the learning effectiveness in the development of Chinese pronunciation using Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises, for fourth-year students at Watthanothaipayap School increased significantly after the learning sessions. The average post-learning scores exceeded pre-learning scores by more than 70%, and overall satisfaction with the development of Chinese pronunciation using Hunter's Learning Activities Model, incorporating flash card and exercises was at a high level.

Keywords : Hunter's Learning Activities Model; Chinese Pronunciation; Flash Card; Exercises

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย การแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้ามพรมแดน ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนพัฒนาไปอย่างใกล้ชิดและแนบแน่น ประชาชนของทั้งสองประเทศมีการไปมาหาสู่เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ด้านวัฒนธรรมและด้านการดำเนินชีวิต ซึ่งทางโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน มีจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาจีนพื้นฐานและเพิ่มเติมส่งเสริมให้นักเรียนสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาจีน The Hanyu Shuiping Kaoshi (HSK) หรือ Chinese Proficiency Test เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ให้นักเรียนตระหนักว่าวิชาภาษาจีนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาจีน รวมถึงเพิ่มความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมจีนเพื่อต่อยอดในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต

จากการสำรวจนักเรียนที่เรียนภาษาจีนในโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีปัญหาในการอ่านออกเสียง นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาจีนไม่ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง มีความสับสนระหว่างพยัญชนะ สระ และการผันเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งความสับสนข้างต้นนี้ มีสาเหตุมาจากความเคยชินในการวางตำแหน่งลิ้นและรูปปากที่ผิดวิธี รวมถึงได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษและภาษาแม่ (ภาษาไทย) และในส่วนของอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้จัดการเรียนรู้อีกภาษาที่สอง รองจากภาษาแม่ การเรียนรู้อีกภาษาหนึ่งตั้งแต่เด็กส่งผลต่อการเรียนภาษาที่สามเป็นอย่างมาก ซึ่งก็คือภาษาจีน เนื่องจากการออกเสียงใน

ภาษาอังกฤษและภาษาจีนนั้นมีความแตกต่างกัน เช่น พยัญชนะ b ในภาษาอังกฤษ เมื่อเทียบเป็นภาษาไทยแล้วเสียงจะคล้าย บ ในภาษาไทย แต่พยัญชนะ b ในระบบสัทอักษรจีน เมื่อเทียบเป็นภาษาไทยแล้วเสียงจะคล้าย ป ในภาษาไทย ซึ่งในส่วนนี้เป็นปัญหาอย่างมากในการเรียนรู้การอ่านออกเสียงภาษาจีน และส่วนของภาษาแม่ นั่นก็คือภาษาไทย ก็มีผลอย่างยิ่งมากเช่นเดียวกันที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสับสนในการผันเสียงวรรณยุกต์ ระหว่างการผันเสียงวรรณยุกต์แบบภาษาไทยและแบบภาษาจีน นักเรียนบางคนยังติดการผันเสียงแบบภาษาแม่ (ภาษาไทย) เป็นหลัก เพราะฉะนั้นในการเริ่มเรียนภาษาจีนในทุก ๆ ครั้ง นักเรียนจำเป็นต้องฝึกทักษะการจำและการออกเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ได้ เพราะตัวอักษรจีนไม่มีการสะกดเสียง ดังนั้นจึงมีสัทอักษรภาษาจีนเอาไว้บ่งบอกเสียงอ่านของตัวอักษรจีน สัทอักษรนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญและเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษาจีนในระดับเริ่มต้นมากที่สุด หากนักเรียนจำสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ ก็จะไปสู่ความผิดพลาดของการอ่านออกเสียงภาษาจีน ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ บางครั้งอาจทำให้การสื่อสารของเราเมื่อชาวจีนได้ฟังเกิดความเข้าใจผิดเพราะการออกเสียงที่ผิดพลาดความหมายก็จะผิดพลาดเช่นเดียวกัน อีกทั้งเนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างขวาง มีประชากรจำนวนมากและอาศัยอยู่ทั่วทุกท้องถิ่น ทำให้แต่ละพื้นที่มีการพูดภาษาจีน ไม่เหมือนกันส่วนมากจะแตกต่างกันที่สำเนียงการออกเสียงสัทอักษรจีนจึงเป็นเกณฑ์การอ่านออกเสียงภาษาจีนที่เป็นทางการ เพื่อให้สื่อสารเข้าใจตรงกัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ถ้าหากนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมแล้ว จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งการแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนสามารถแก้ได้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของฮันเตอร์ (the Hunter Instructional Activities) ซึ่งเป็นวิธีที่นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงผ่านลงมือปฏิบัติ โดยมีครูคอยแนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และมีขั้นตอนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะที่ต้องมีรูปแบบวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยครูจะต้องแสดงแบบให้นักเรียนเห็น เข้าใจชัดเจน ครูมีบทบาทมากกว่าผู้เรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์จะสอดคล้องกับหลักการสอนที่มีประสิทธิภาพของ Brophy มากที่สุด (วัชราน เล่าเรียนดี และคณะ, 2560)

นอกจากการจัดการเรียนรู้ตามแบบของฮันเตอร์จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนได้แล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บัตรคำและแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนพินอินนั้น เป็นวิธีที่สามารถพัฒนาและแก้ปัญหาในการอ่านออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้บัตรคำเป็นสื่อการสอนรูปแบบกระดานชนิดหนึ่ง ที่ช่วยปูพื้นฐานด้านการจดจำ เน้นให้นักเรียนใช้ทักษะการจดจำและทักษะการฟัง โดยบัตรคำประกอบไปด้วยคำศัพท์หรือรูปภาพอยู่ในนั้น ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และซึมซับได้อย่างรวดเร็ว บัตรคำจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวาในด้านการจดจำ ให้นักเรียนมีความเข้าใจในคำศัพท์คำนั้น ได้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในอนาคตของเด็กต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา บุนนาค ในส่วนของการใช้แบบฝึกทักษะเป็นการนำเสนอนวัตกรรมที่มีความหลากหลาย ที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น (ชนิษฐา บุนนาค, 2562) อีกทั้งนักเรียนสามารถทบทวนแบบฝึกทักษะได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุภรณ์ จันทร์สว่าง (ภานุภรณ์ จันทร์สว่าง, 2561)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำจัดการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านอ่านออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนได้ตามหลักการอ่านออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 ห้องเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ภาคเรียนที่ 1/2566 รวมทั้งสิ้น 505 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ภาคเรียนที่ 1/2566 รวมทั้งสิ้น 13 คน ซึ่งกำลังศึกษาแผนการเรียนรู้อังกฤษ-ภาษาไทย-สังคมศึกษา (เลือกห้องเรียนนี้ในการทำวิจัยเนื่องจากนักเรียนมีความสนใจและได้เลือกรายวิชาเพิ่มเติมเป็นภาษาจีนเสริมจากแผนการเรียน แต่นักเรียนยังไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ภาษาจีนใด ๆ ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการอ่านออกเสียงและการจำพยัญชนะ สระ และการผันเสียงวรรณยุกต์)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บัตรคำและแบบฝึกทักษะการพัฒนารอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
บัตรคำ ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์สี่ตัวอักษรจีน
แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย
บทที่ 1 พยัญชนะ
บทที่ 2 สระ
บทที่ 3 การผันเสียงวรรณยุกต์
บทที่ 4 绕口令 : 大兔和小兔
บทที่ 5 绕口令 : 大锅和小锅
บทที่ 6 绕口令 : 狗和猴
2. แบบทดสอบการอ่านออกเสียงก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ โดยรวมแบบทดสอบทั้งหมด 24 ข้อ ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบแบบปากเปล่า (Oral test)
3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนารอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ โดยมีจำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. บัตรคำและแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักสูตร ตำรา ขอบข่าย โครงสร้างเนื้อหา คำอธิบายรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ร่วมกับศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วจึงวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดกรอบของเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบัตรคำและแบบฝึกทักษะ

การอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จากนั้นจึงดำเนินการสร้างการสร้างบัตรคำและแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนตามโครงสร้าง กรอบเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) ที่กำหนดไว้ ซึ่งแบบฝึกทักษะแบ่งออกเป็น 6 บทเรียน ดังนี้

บัตรคำ ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์สี่ท่อนอักษรจีน

แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย

บทที่ 1 พยัญชนะ

บทที่ 2 สระ

บทที่ 3 การผันเสียงวรรณยุกต์

บทที่ 4 绕口令 : 大兔和小兔

บทที่ 5 绕口令 : 大锅和小锅

บทที่ 6 绕口令 : 狗和猴

เมื่อได้บัตรคำและแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคุณครูพี่เลี้ยง เพื่อปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและคุณครูพี่เลี้ยง จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด แล้วจึงวิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อเทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพความเหมาะสมตามค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยผลการประเมินพบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.49$) จากนั้นจึงนำบัตรคำและแบบฝึกทักษะการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ภาคเรียนที่ 1/2566 รวมทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนรู้อังกฤษ-คณิตศาสตร์-ภาษาจีน ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นรายวิชาพื้นฐาน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบแบบปากเปล่า (Oral test) จำนวนทั้งหมด 24 ข้อ ผู้วิจัยได้ศึกษาคู่มือครู คู่มือการสร้างสื่อการสอน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คู่มือวัดและประเมินผลการศึกษา วิธีการสร้างแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง ลักษณะของแบบทดสอบเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อสร้างแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีน จากนั้นจึงสร้างแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ โดยครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้/ความจำ ด้านความเข้าใจและด้านการออกเสียงตามระบบสี่ท่อนอักษรจีนแล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 /11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคุณครูพี่เลี้ยงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและรับคำแนะนำเพิ่มเติม จากนั้นจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและคุณครูพี่เลี้ยง แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและข้อคำถาม และดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยผลการประเมิน พบว่า $IOC = 1$ หลังจากนั้นจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 จำนวน 9 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเที่ยง และปรับปรุง โดยพิจารณาข้อที่มีความยากง่ายเท่ากับ 0.40-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป จัดว่าเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีและมีคุณภาพ พบว่า ค่าความยาก ($max=0.77$, $min=0.44$) และค่าอำนาจจำแนก ($max=0.88$, $min=0.21$) อีกทั้งข้อสอบมีความ

เที่ยงทั้งฉบับอยู่ในระดับ ($\alpha = 0.93$) เมื่อทดลองกับกลุ่มทดลองเสร็จแล้วจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 จำนวน 13 คน

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจ และสร้างแบบวัดความพึงพอใจตามแนวคิดของ Likert Scale (1961) และลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 จำนวน 10 ข้อ

และกำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ แต่ละตามเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้	1	คะแนน

จากนั้นจึงแปลผลจากแบบวัดความพึงพอใจใช้เกณฑ์แบบวัดความพึงพอใจของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) เป็นแนวทางในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจทางบวกต่อภาษาจีน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจทางบวกต่อภาษาจีน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจทางบวกต่อภาษาจีน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจทางบวกต่อภาษาจีน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจทางบวกต่อภาษาจีน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อแปลผลเสร็จแล้วจึงนำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ได้ของแต่ละข้อคือ +.50 ขึ้นไป โดยผลการประเมิน พบว่า $IOC = 0.67-1.00$ จากนั้นให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพแล้วจึงรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากการวิจัย และตรวจผลการทดสอบทั้งหมด เพื่อนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ และสรุปผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มทดลอง อธิบายเกี่ยวกับการวิจัยเป้าหมาย วิธีการและเกณฑ์การประเมิน

2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4/11

3. จัดการเรียนการสอนพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4/11

4. ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบจำนวนทั้งหมด 24 ข้อ ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบแบบปากเปล่า (Oral test) หลังจากจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

5. วัดความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

6. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากการวิจัย และตรวจสอบผลการทดสอบทั้งหมด เพื่อนำข้อมูลที่ไปวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติและเพื่อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนรู้ ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

ผลการทดสอบ	คะแนนรวม	M	SD	P	คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละพัฒนาการ
การทดสอบก่อนเรียน	24	6.38	4.89	26.60	13.00	54.17
การทดสอบหลังเรียน	24	19.38	2.20	80.77		

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ก่อนและหลังเรียนจำนวน 24 ข้อ โดยการสอบปากเปล่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 6.38 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 26.60 หลังจากเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยเฉลี่ย 19.38 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.77 ดังนั้นนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 13.00 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 54.17

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความพึงพอใจ
1	การนำเสนอเนื้อหาของบทเรียนมีความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.00	0.78	พึงพอใจมาก
2	ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว	4.15	0.77	พึงพอใจมาก
3	การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.38	0.62	พึงพอใจมาก
4	ความยากง่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	3.92	3.77	พึงพอใจมาก
5	ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจนและเหมาะสม	4.23	0.89	พึงพอใจมาก
6	ภาพที่ใช้ประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.08	0.62	พึงพอใจมาก
7	ผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้	3.85	0.66	พึงพอใจมาก
8	การวัดประเมินผลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.08	0.83	พึงพอใจมาก
9	การประเมินช่วยให้ผู้เรียนรู้พัฒนาการของตนเอง	3.92	0.83	พึงพอใจมาก
10	การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.77	0.80	พึงพอใจมาก
	รวมทั้งหมด	4.05	0.76	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ผลการศึกษาคความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 โดยประเด็นที่ 1 การนำเสนอเนื้อหาบทเรียนมีความเหมาะสมและน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ประเด็นที่ 2 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 ประเด็นที่ 3 การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ประเด็นที่ 4 ความยากง่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.77 ประเด็นที่ 5 ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจนและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 ประเด็นที่ 6 ภาพที่ใช้ประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ประเด็นที่ 7 ผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย 3.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ประเด็นที่ 8 การวัดประเมินผลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ประเด็นที่ 9 การประเมินช่วยให้ผู้เรียนรู้พัฒนาการของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และประเด็นที่ 10 การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งผลการเปรียบเทียบพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพก่อนและหลังเรียน จำนวน 24 ข้อ โดยการสอบปากเปล่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 6.63 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 26.60 หลังจากเรียนด้วยการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกแล้ว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยเฉลี่ย 19.38 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.77 ซึ่งเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนสำหรับนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ครูรู้ว่าควรพิจารณาอะไรบ้าง คำนี้ทำอะไรบ้างก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะทำอะไร โดยยึดทฤษฎีที่เป็นไปได้ต่าง ๆ เป็นหลักในการตัดสินใจของครูผู้สอน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารณ จันดำ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาจีนด้านทักษะการอ่านตัวพินอินโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้การอ่านตัวพินอินในภาษาจีนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านตัวพินอินในภาษาจีนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต มีประสิทธิภาพ 75/75 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านตัวพินอินในภาษาจีนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิธีการสอน 3 ส่วน ได้แก่ (1) สอนเนื้อหา (2) แสดงแบบให้ดู และ (3) ตรวจสอบเพื่อความเข้าใจ โดยมี 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ขึ้นเตรียมความพร้อมเข้าสู่บทเรียน 3) ขึ้นมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน 4) ขึ้นการสอน 5) ขึ้นการปฏิบัติตามแบบโดยครูดูแลอย่างใกล้ชิด 6) ขึ้นสรุปบทเรียน และ 7) ขึ้นปฏิบัติตามล้าพัง 2) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมากที่สุดโดยมีประสิทธิภาพ 76.69/ 78.46 สูงกว่ามาตรฐาน 75/75 และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์ ขำดำรงเกียรติ, ชมพูนุท เมฆเมืองทอง และสุรกันต์ จักร (2566) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านตัวพินอินภาษาจีน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านตัวพินอินภาษาจีนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึก ทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบทักษะการอ่านตัวพินอิน ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึก ทักษะที่พัฒนาขึ้นกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านตัวพินอิน ภาษาจีน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึกทักษะโดยผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการอ่านตัวพินอินภาษาจีน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงมีประสิทธิภาพ 85.11/84.72 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนทักษะ การอ่านตัวพินอินภาษาจีนหลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึกทักษะ คิดเป็นร้อยละ 84.72 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านตัวพินอินภาษาจีน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของบัตรคำที่ครูผู้สอนนำมาช่วยให้ให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจำพยัญชนะและสระ ดังนั้น บัตรคำจึงมี ส่วนช่วยที่ให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนได้อย่างถูกต้องมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชจริย สี่แก้ว (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาจีนโดยใช้บัตรคำพยัญชนะสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทุ่งสวน จังหวัดกำแพงเพชร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะภาษาจีนโดยใช้เกมบัตรคำพยัญชนะและศึกษา ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการใช้เกมบัตรคำ โดยผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย การพัฒนาการอ่านออกเสียง พยัญชนะภาษาจีนโดยใช้เกมบัตรคำพยัญชนะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทุ่งสวน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะภาษาจีน ผ่านเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ โดยคิดเป็น ร้อยละ 81.75 ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เกมบัตรคำพยัญชนะ พบว่านักเรียนทุกคน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาจีน โดยใช้เกมบัตรคำพยัญชนะ โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับ 4 คือ มีระดับความพึงพอใจมาก สะท้อนให้เห็นว่า จากการจัดการเรียน การสอนดังกล่าวนักเรียนมีการพัฒนาด้านการออกเสียงพยัญชนะภาษาจีนได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญจิรา สาใจ (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านประสมคำสัทอักษรภาษาจีนจากการใช้บัตรคำศัพท์ไม้บรรทัดพินอิน การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษ เรื่องระบบเสียงและสัทอักษร โดยใช้สื่อบัตรคำศัพท์ไม้บรรทัดพิน รวมทั้งการทดสอบอ่านประสมคำสัทอักษร เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเรียนรู้ภาษาจีน โดยผู้วิจัยได้จัดการ ทสอบอ่านประสมคำสัทอักษรก่อนเรียนและหลังเรียน รวมทั้งทำการคิดวิเคราะห์ผลคะแนน โดยผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบการใช้สื่อบัตรคำศัพท์ไม้บรรทัดพินอิน ระบบเสียงและสัทอักษร ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำการสอนอ่านประสมคำสัทอักษรหลังเรียนได้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบผลการทดสอบ อ่านประสมคำก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญด้วยเช่นเดียวกัน เพราะสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถ ทบทวนการอ่านออกเสียงของตนเองได้ตลอดเวลาหลังจากที่ได้เรียนจากภายในห้องเรียน และได้รู้พัฒนาการของ ตนเองในการอ่านออกเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภานุภรณ์ จันทร์สว่าง (2561) ได้วิจัยเรื่องแบบฝึกทักษะ การอ่านออกเสียงพินอินสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน (ค.บ.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน โดยการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอินพบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับร้อยละ 81.33 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ที่ร้อยละ 95.78 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่ 81.33/95.78 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน พบว่าผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมา ชูพันธุ์, พัชรินทร์ ชังชะ และอาคม ลักษณะสกุล (2562) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และศึกษาความเห็นของนักศึกษามีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน โดยผลการดำเนินการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และศึกษาความเห็นของนักศึกษามีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน โดยผลการดำเนินการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และศึกษาความเห็นของนักศึกษามีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน โดยผลการดำเนินการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ซึ่งเป็นเพราะการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น อีกทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองยังมีความหลากหลาย สามารถช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนได้ตลอดเวลา และรู้จักพัฒนาการของตนเองในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะช่วยในการประเมินนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ เป็นการสอนที่มีขั้นตอนเป็นลำดับการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทำให้ทุกขั้นตอนการสอนมีความครอบคลุมในเนื้อหา มีการฝึกปฏิบัติทักษะ การอ่านตัวพินอิน แบบฝึกทักษะที่ช่วยเสริมทักษะการอ่าน มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ รวมไปถึงความเอาใจใส่ของคุณครู นักเรียนก็ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากคุณครูเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนรู้สึกชื่นชอบ เกิดความพึงพอใจในระดับมากต่อการร่วมทำกิจกรรม มีความสนุกสนาน มีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนและการฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านตัวพินอินภาษาจีน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวารสาร อัจฉา (2554) พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอินเทอร์เน็ตใน 3 ด้าน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และนิพนธ์ จันทร์ดี (2558) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนเพื่อความเข้าใจ ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ก่อนเรียน (M=6.38, SD=4.89) หลังเรียน (M=19.83, SD=2.20) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เป็นการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (M=4.05, SD=0.76) ทำให้นักเรียนมี

การเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น อีกทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองยังมีความหลากหลาย สามารถช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนได้ตลอดเวลา และรู้จักพัฒนาการของตนเองในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะช่วยในการประเมินนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจภาษาจีนและไม่มีพื้นฐานภาษาจีน อีกทั้งยังสามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักเรียนผู้เรียนภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี จึงควรนำไปประยุกต์ใช้และควรจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
2. ครูผู้สอนต้องคอยกำกับดูแลและให้คำแนะนำ มีส่วนร่วมกับนักเรียนทุกขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้มาซึ่งผลงานที่ดีและมีคุณภาพ ให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด คอยควบคุมเรื่องเวลาและความประพฤติของนักเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาต่อยอดการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตร่วมกับบัตรคำและแบบฝึกทักษะ ไปทดลองใช้ในลักษณะเดียวกันกับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ระดับชั้นของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา บุนนาค. (2562). *บัตรคำ(Flashcard)*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2566 จาก <https://www.youngciety.com>
- ขวัญจิรา สาใจ. (2564). *การพัฒนาการอ่านประสมคำศัพท์อักษรภาษาจีนจากการใช้บัตรคำศัพท์ไม้บรรทัดพินอิน*. โรงเรียนแคมป์สนวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์.
- จิตติมา ชูพันธุ์, พัชรินทร์ ชังชะ, และอาคม ลักษณะสกุล. (2562). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า*. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ชนากานต์ ขำดำรงเกียรติ, ชมพูนุท เมฆเมืองทอง, และสุรกานต์ จังหาร. (2566). *การพัฒนาทักษะการอ่านตัวพินอินภาษาจีนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ตประกอบกับแบบฝึกทักษะ*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(3): 1 -14.
- นิจพร จันทร์ดี. (2558). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนเพื่อความเข้าใจด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. *วารสารช่อพยอม*, 26 (1): 1 – 11.
- นุชจริย์ สีแก้ว. (2563). *การพัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาจีนโดยใช้บัตรคำพยัญชนะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทุ่งสวน จังหวัดกำแพงเพชร*. *วารสารอักษรทิพย์*, 1(1): 1 - 12.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ภานุภรณ์ จันทร์สว่าง. (2561). *แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงพินอินสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน (ค.บ.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ : สุวีริยาส์น.
- วรารณณ์ อัจคำ. (2554) *การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ วิชาภาษาอังกฤษ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมที่น่าสนใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนของฮันเตอร์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรารณณ์ จันดำ. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาจีนด้านทักษะการอ่านตัวพินอินโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ของฮันเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2545). *เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส
The Proactive Leadership of School Administrators on Strategic plans
Administration under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and
Informal Education

มุฮัมหมัดอัสรี ยูโซ๊ะ^{1*} และนิตยา เรืองแป้น²
Muhammadasree Yusoh^{1*} and Nittaya Ruangpan²

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²
Master degree of Department of Educational Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University¹
Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: 736493021@yru.ac.th เบอร์โทรศัพท์ 084-966-5651

(Received: November 7, 2023; Revised: October 30 2024; Accepted: December 2, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส คำนวณจากสูตรของเครซีและมอร์แกน จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าทีและค่าเอฟ และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารควรศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี ควรวางแผนเป้าหมายในอนาคตที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน จะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีความเข้าใจ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา และควรแก้ปัญหาให้ตรงจุดเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงรุก; ผู้บริหารสถานศึกษา; การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of proactive leadership of school administrators based on strategic plans administration, 2) to compare classified by gender, educational level and work experiences, and 3) to compile recommendations on the proactive leadership of school administrators based on strategic plans administration. The sample was 165 non-formal and informal education teachers under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education calculated from Krejcie and Morgan's formula. The instrument was three-part of questionnaire. Statistics consisted of mean scores, standard deviation, t-test and f-test. When differences were found, the paired means test was used by applying the Scheffe's Method.

The results showed that 1) the proactive leadership level of school administrators based on strategic plans administration under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education was overall at a high level, 2) comparison of the proactive leadership of school administrators based on strategic plans administration under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education classified by gender and educational level was found no difference while work experience revealed teachers with less than five years of work experience had different opinions levels than teachers with 11 -15 years of work experience in all four aspects at statistical significance level of .05 and 3) suggestions on the proactive leadership of school administrators based on strategic plans administration under the Narathiwat Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education were provided. Firstly, school administrators should continuously learn and have a vision for good work. Planning for future goals in accordance with public's needs, having determination, being creative in their work, building up motivation, understanding, and being able to think critically to solve problems were also recommended. Moreover, problems should be solved to the point in order to set management strategies for better direction

Keyword : Proactive Leadership; Educational institution administrators; Non-Formal and Informal Education

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับมาตรา 257 และ 259 กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนา ด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจ ประชาชนในสังคมมีโอกาสเท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งด้านการศึกษาเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูป การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นในยุคแห่งการแข่งขันผู้บริหารต้องพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และต้องสามารถวางแผนเชิงรุก และก้าวไปข้างหน้าก่อนการเปลี่ยนแปลงจะมาถึง เรียกได้ว่า รุกก่อนที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ กล่าวคือผู้บริหารนั้นต้องมีภาวะผู้นำเชิงรุก (Proactive Leadership) ตามแนวคิดของ โควิทย์ Covey, 2004 : อ้างถึง

ในสุชีรา จันทพรหม, 2553) จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับพฤติกรรมการทำงานเชิงรุก (Proactive Approach) คือ การมีอิสรภาพในการเลือกตอบสนองพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยเชื่อมั่นในคุณค่า 4 ประการได้แก่ 1) การรู้จักตนเอง 2) การมีจินตนาการ 3) การมีวิจรรย์ญาณ และ 4) ความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ การจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนราธิวาส ทั้งหมด 13 แห่ง มีการดำเนินการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ สนองตามนโยบายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนราธิวาส

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส ผู้บริหารควรมีกกลยุทธ์หรือกลวิธีในการวางแผนการบริหารสำหรับองค์กรเพื่อกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนในการวางแผนและการตัดสินใจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร การควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์และพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างกลยุทธ์หรือกลวิธีการทำงาน ซึ่งจะสามารถช่วยพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารจัดการด้านต่างๆ ของการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนทั้งหมด 286 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนราธิวาส จำนวนทั้งหมด 165 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของเครซีและมอร์แกน (1970) จากนั้นใช้วิธีการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรของแต่ละสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่ายใช้วิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. การรู้จักตนเอง
2. การมีจินตนาการ
3. การมีวิจารณ์ญาณ
4. ความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส มีลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี ภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแบบสอบถาม ข้อคำถามนำ และข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และสร้างเครื่องมือ

2. ร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ตามแนวคิดของโควีย์ ทั้ง 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย

1) ด้านการรู้จักตนเอง	จำนวน 9	ข้อคำถามย่อย
2) ด้านการมีจินตนาการ	จำนวน 10	ข้อคำถามย่อย
3) ด้านการมีวิจารณ์ญาณ	จำนวน 8	ข้อคำถามย่อย
4) ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ	จำนวน 8	ข้อคำถามย่อย

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 - 1.00 ตามความเหมาะสม ทั้งนี้จากการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แต่ละข้อในแบบสอบถามมีค่า 0.66-1.00 ดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ได้ทุกข้อ

4. แบบสอบถามที่มีความความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทำผลการทดลองมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยค่าความเชื่อมั่นที่ได้อยู่ที่ระดับ 0.949

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยทำหนังสือเรียนถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งเป็นครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำนวน 165 ฉบับ โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคัดเลือกความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบค่าทีและทดสอบค่าเอฟ เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ จำแนกตามตัวแปร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างดำเนินการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Hinkle, Wiersma and Jurs, อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา มีผลการวิจัยดังนี้

ผลการศึกษาคูณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 273 คน โดยแบ่งตามเพศ ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 62.27 และเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 37.73 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ที่กลุ่มปริญญาตรี จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 รองลงมา คือ กลุ่มต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.66 และกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.84 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.07 รองลงมา คือ กลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 - 15 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 21.61 และน้อยที่สุด คือ กลุ่มต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.65

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	M	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านการรู้จักตนเอง	4.19	0.71	มาก	1
2	ด้านการมีจินตนาการ	4.13	0.78	มาก	3
3	ด้านการมีวิจรรย์ญาณ	4.15	0.71	มาก	2
4	ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ	4.04	0.77	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.13	0.74	มาก	

จากตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.13, SD=0.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักตนเองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ (M=4.19, SD=0.71) รองลงมา คือ ด้านการมีจรรย์ญาณโดยมีความคิดความเข้าใจระดับสูงและวิธีคิดเชิงปฏิวัติ (M=4.15, SD=0.71) และด้านการมีจินตนาการด้วยความคาดหวังต่อการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (M=4.13, SD=0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระนำปัจจัยเข้ามากำหนดกลยุทธ์ (M=4.04, SD=0.77)

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	เพศ				t	Sig.
		ชาย		หญิง			
		M	SD	M	SD		
1	ด้านการรู้จักตนเอง	4.24	0.38	4.17	0.32	1.274*	0.038
2	ด้านการมีจินตนาการ	4.15	0.52	4.12	0.33	0.556*	0.006

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	เพศ				t	Sig.
		ชาย		หญิง			
		M	SD	M	SD		
3	ด้านการมีจรรยาบรรณ	4.17	0.45	4.14	0.39	0.564*	0.016
4	ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ	4.08	0.47	4.02	0.34	0.989*	0.001
	รวมเฉลี่ย	4.16	0.45	4.11	0.34	0.846*	0.015

จากตารางที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและ รายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	ระดับการศึกษา				t	Sig.
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		M	SD	M	SD		
1	ด้านการรู้จักตนเอง	4.19	0.34	4.29	0.29	-0.920	0.929
2	ด้านการมีจินตนาการ	4.13	0.37	4.06	0.80	0.546*	0.040
3	ด้านการมีจรรยาบรรณ	4.14	0.41	4.29	0.28	-1.136	0.515
4	ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ	4.04	0.40	4.04	0.27	0.035	0.148
	รวม	4.12	0.38	4.17	0.41	-0.369	0.408

จากตารางที่ 3 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่รายด้าน พบว่าด้านการมีจินตนาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน								F	คู่ที่ต่างกัน
		น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		11 - 15 ปี		15 ปีขึ้นไป			
		M	SD	M	SD	M	SD	M	SD		
1	ด้านการรู้จักตนเอง	4.08	0.36	4.40	0.29	4.17	0.27	4.14	0.43	4.728*	(1,3)
2	ด้านการมีจินตนาการ	3.80	0.68	4.33	0.40	4.12	0.31	4.10	0.41	5.407*	(1,3)

ด้านที่	ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหาร ตามแผนกลยุทธ์	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน								F	คู่ที่ต่างกัน
		น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		11 - 15 ปี		15 ปีขึ้นไป			
		M	SD	M	SD	M	SD	M	SD		
3	ด้านการมีจรรยาบรรณ	4.06	0.42	4.39	0.37	4.09	0.33	4.13	0.49	4.603*	(1,3)
4	ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ	4.09	0.33	4.29	0.37	3.94	0.32	4.05	0.47	6.134*	(1,3)
รวมเฉลี่ย		4.19	0.34	4.13	0.41	4.15	0.40	4.04	0.39	5.218*	(1,3)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ ที่แตกต่างจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 -15 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส ได้แก่

ผู้บริหารควรศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี ควรวางแผนเป้าหมายในอนาคตที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน จะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีความเข้าใจ สามารถติดต่ออย่างมีจรรยาบรรณในการแก้ปัญหา และควรแก้ปัญหาให้ตรงจุดเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานให้เป็นไปได้ในทิศทางที่ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีรา จันทพรหม (2553) ที่ศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันการบริหารงานที่จะสำเร็จผลได้ตามเป้าหมายผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการมีอิทธิพล โน้มน้าวและจูงใจผู้อื่น ให้ความสำคัญในการวางแผนสำหรับการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง แสวงหาโอกาสใหม่ ๆ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาองค์กร บริหารงานอย่างมีวินัย ซื่อสัตย์ มีเหตุผล โดยยึดหลักความโปร่งใส และบริหารงานด้วยความเชื่อมั่น ในความรู้ความสามารถของตนเอง ตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล ทั้งนี้ภาพร แสนเมือง (2557) กล่าวว่า การบริหารงานที่ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดี ต้องมีพฤติกรรมดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยึดหลักคุณธรรมส่งเสริมให้มีการพัฒนาให้ความรู้ เคารพในการตัดสินใจ และให้เกียรติยอมรับในความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร เพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ด้านการรู้จักตนเอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ โพธิ์นิษฐ์ (2563) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน พบว่าด้านการรู้จักตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

ด้านคุณภาพ ปริมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี กล้ายอมรับผิด มองเห็นความแตกต่างระหว่างความสำเร็จกับความล้มเหลววางแผนงานได้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ รู้จุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพของตนเอง รวมทั้งสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีศักยภาพอยู่เสมอ ทั้งนี้กิตติพร เนาวิสุวรรณและคณะ (2550) ได้กล่าวถึงการรู้จักตนเองไว้ว่า การที่ผู้บริหารสามารถเข้าใจและประเมินจุดดี จุดด้อย ความสามารถของตนเองและเรียนรู้วิธีการปรับปรุงตนเองและการบริหารงานได้

ด้านการมีจินตนาการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชานันท์ พูลแก้ว (2558) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า ระดับภาวะผู้นำตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ด้านการมีจินตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการคาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน และสามารถวางแผนในการแก้ปัญหาได้มองการณ์ไกลสามารถวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างวิกฤติให้เป็นโอกาสสามารถนำข้อบกพร่องมาหาแนวทางแก้ไขและการพัฒนาที่มุ่งสู่นาคต มีความคิดสร้างสรรค์นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ทั้งนี้สุชีรา จันทพรหม (2553) ได้กล่าวถึงการมีจินตนาการไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งนั้นต้องผ่านการสอบคัดเลือกและต้องมีวุฒิ การศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษา เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบริหารสามารถบริหารงานโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารจะต้องได้รับการอบรมตามหลักสูตรการบริหารก่อนเข้าสู่ตำแหน่งอีกด้วย อีกทั้งยังเห็นได้ว่าผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารนั้นส่วนใหญ่จะเคยเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนมาก่อน ทำให้มีความรู้ในการบริหารจัดการเป็นอย่างดี

ด้านการมีวิจารณ์ญาณ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีรา จันทพรหม (2553) ที่ศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร ด้านการมีวิจารณ์ญาณโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รู้ว่าสิ่งใดถูกหรือผิด มีวินัยที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ใจกว้างแก้ปัญหาด้วยวิธีแบบประชาธิปไตย มีเหตุผล เที่ยงตรง ไม่ลำเอียง บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานและรู้จักวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ภาพรแสนเมือง (2557) ได้กล่าวถึงการมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า การตระหนักรู้และกระทำสิ่งต่าง ๆ อยู่บนพื้นฐานของความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่บนความถูกต้องดีงาม

ด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร แสนเมือง (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ด้านการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานมีความตั้งใจที่แน่วแน่ เชื่อมั่นในความสามารถภายในของตนเอง บริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและใช้ความคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์สามารถเลือกที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ตนเองตระหนัก ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เกียรติศักดิ์ โพธิกนิษฐ์ (2563) ได้กล่าวถึงการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระไว้ว่า การรับรู้ถึงความทุ่มเทและความมุ่งมั่นในการทำงาน บริหารงานด้วยความเชื่อมั่น ในความรู้ความสามารถของตนเอง กล้าคิดกล้าตัดสินใจและลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาขององค์การอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ตกอยู่ภายใต้การชี้นำของบุคคลอื่น

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาวดี วัฒนชนกุล (2560) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลที่ได้คือภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานของงานวิจัย ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารได้เข้าใจถึงความเท่าเทียมและความต้องการของ เพศแต่ละเพศทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้ และแสดงออกถึงความคาดหวังในผลการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด มีการระบุ วิสัยทัศน์อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้สึกต้องปฏิบัติตาม มีการแสดงศักยภาพของคนออกมาเพื่อนำพา สู่เป้าหมาย กระตุ้นให้ทุกคนทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้สกาเวเดือน ศิริรัตน์ (2561) ได้กล่าวว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาทราบถึงความแตกต่างของผู้ใต้บังคับบัญชา ทราบจุดเด่น จุดด้อย ของผู้ตามและให้ความสนใจใน ความ ต้องการ และความเจริญก้าวหน้าของผู้ตาม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความสัมพันธ์ สนใจ ดูแล เอาใจ ใส่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคลอย่างใกล้ชิด ด้วยบรรยากาศการสนับสนุนผู้ร่วมงานอย่างเท่าเทียมกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่รายด้าน ในด้านการมีจินตนาการมีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของนิตติล สิงห์เวียง (2557) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของบุคลากรเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงาน จำแนกตามระดับการ ศึกษาภาพรวมไม่แตกต่างกัน ธนากร พูลพิพัฒน์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้เกิดการทำงานเป็นทีม ให้กำลังใจกัน ยกย่องและ ชมเชยครูอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกระตุ้นให้พูดตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อทำให้ เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์โดยผู้นำมีการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีจันทร์ สามงามพุ่ม (2559) ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในกลุ่มเครือข่ายบางพลี 2 สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานของงานวิจัย ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผุสดี จิรนากุล (2562) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาพูดคุย ปรึกษาหารือด้วยความเป็นกันเอง และมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างกัน คอยเป็นที่ปรึกษาและเป็นที่ปรึกษา คอยช่วยเหลือ ชี้แนะ สนับสนุนอยู่เสมอ เอาใจเขามาใส่ใจเราและ คำนึงถึงความต้องการเป็นรายบุคคลสิ่งเหล่านี้จะทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารู้สึกว่าผู้บริหารคอย เป็นโค้ชและเป็นที่ปรึกษาอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน และนำไปสู่การนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ ประสบผลสำเร็จ

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของนิตติล สิงห์เวียง (2557) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ บุคลากรเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงาน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานด้านการสร้างแรงบันดาลใจ บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1-5 ปี กับ 21 ปี ขึ้นไป และ 6-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป, 11-15 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป และ 16-20 ปี กับ 21 ปี ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารแสดงให้เห็นในการจัดการหรือ การทำงานที่เป็นกระบวนการ โดยมอบหมายงานให้เหมาะกับความสามารถและประสบการณ์ ซึ่งไม่ได้มอบหมายงาน ตามอายุการทำงานของผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานมีการยอมรับเชื่อมั่นศรัทธาภาคภูมิใจและไว้วางใจ ในความสามารถ

ของผู้นำมีความยินดี ที่จะทุ่มเทการปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยผู้นำจะมีการประพุดิตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น เสียสละเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม เน้นความสำคัญในเรื่องค่านิยมความเชื่อและการมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้ ภัทร ปัญญาวงศ์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่าเพราะความแตกต่างทางด้านประสบการณ์ของบุคลากรที่เพิ่งเข้าปฏิบัติงานกับ บุคลากรที่ปฏิบัติงานมานานแล้วย่อมมีความคิดเห็นและการรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพ สมรรถนะ และพฤติกรรม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตลอดจนการได้รับแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานจากผู้บริหารแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการค้นคว้าอิสระได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 165 คน โดยแบ่งตาม เพศ ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็น ระดับปริญญาตรี 155 คน คิดเป็นร้อยละ 93.90 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ การทำงาน 10-15 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็นภาพรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการรู้จักตนเอง รองลงมา คือ ด้านการมีจรรยาบรรณ และด้านการมีจิตสาธารณะ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตาม แผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีรายละเอียดดังนี้

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมและ รายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่าง แต่รายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยผู้ที่ มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกล ยุทธ์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 11 -15 ปี

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการรู้จักตนเอง ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดีในทุกสถานการณ์ สร้างความคิดในการใช้ คำถามจูงใจบุคลากร และควรเห็นถึงความแตกต่างระหว่างความสำเร็จกับความล้มเหลว

2. ด้านการมีจินตนาการ ผู้บริหารควรรับฟังแนวความคิดของบุคลากรด้วยเหตุผลเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งระบบผู้บริหารควรมีการตรวจสอบ ทบทวนและประเมินผลความคิดเชิงระบบอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรจัดทำแผนกลยุทธ์ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการมีวิจรรย์ญาณ ผู้บริหารควรมองและทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักการของคุณธรรมเป็นสำคัญ วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ แก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และใช้วิธีบริหารแบบธรรมาภิบาล

4. ด้านการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระและบริหารงานการศึกษาได้อย่างดีโดยไม่ถูกครอบงำจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง และแสดงให้เห็นถึงความแน่วแน่ในอุดมคติ ความเชื่อ ในการปฏิบัติงานว่าจะสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้า ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบปัจจัยภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ เพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพร เน่าสุวรรณ และคณะ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปนิสัยเชิงรุกของหัวหน้าสถานีนอมนายในจังหวัดนครราชสีมา. สถาบันพระบรมราชชนก วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา.
- เกียรติศักดิ์ โปธิกนิษฐ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศรีวงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณภัทร ปัญญาวงศ์. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ณัฐชานันท์ พูลแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ธนากร พูลพิพัฒน์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนนันทพิทยาจารย์ อำเภอพนสนิมจังหวัดชลบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิติตล สิงห์เวียง. (2557). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของบุคลากรเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นิภาพร แสนเมือง. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ผุสดี จิรนาถ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศรีจันทร์ สามงามพุ่ม. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่าย บางพลี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*. 4(3) : 9-17.
- สกาวเดือน ศิริรัตน์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2563). *นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ.
- สุชีรา จันทพรหม. (2553). *อิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุมาวดี วัฒนะกุล. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
สุราษฎร์ธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
Action Research the Development for Teacher's Performance of Correspondence
Triamudomsuksapattanakarn Suratthani School Under the Secondary Educational
Service Area Office Suratthani Chumphon

สุภาวรรณ หวานแก้ว^{1*} ญาณิศา บุญจิตร² และจรัสศักดิ์ แซ่ไคว³
Supawan Wankeaw^{1*}, Yanisa Boonchit² and Jirasak Saekhow³

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี^{2,3}

Master of Education (Educational Administration), Suratthani Rajabhat University¹
Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University^{2,3}

*Corresponding author, e-mail: supawanwankeaw@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 095-2819-168

(Received: December 13, 2023; Revised: October 28 2024; Accepted: December 9, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู 2) เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู และ 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของเคมมิสและแม็คแทกการ์ท แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกต และการสะท้อนผล ดำเนินการ 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้างานสารบรรณ จำนวน 24 คน มีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 5 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู 2) แบบนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ 5) แบบประเมินความพึงพอใจการประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 6) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณของครู ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ เท่ากับ 1.0 ทุกแบบสอบถาม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูและแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสารบรรณได้เท่ากับ 0.94 และ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีปัญหา มากที่สุดในเรื่อง การรับหนังสือราชการ รองลงมาคือ การจัดทำหนังสือราชการ การทำลายหนังสือราชการ การยืมหนังสือราชการ การส่งหนังสือราชการ และการเก็บรักษาหนังสือราชการ 2) การพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตาม 3) ผลการประเมินการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู พบว่า ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการประชุม ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มีทักษะมาก และผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : งานสารบรรณ; การพัฒนาครู; การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Abstract

The purposes of this research are to 1) study the problems of teachers' correspondence operations, 2) development of teachers' correspondence operations, and 3) evaluate the development of teachers' correspondence operations of Triamudom Suksapattanakarn Suratthani School. This method was used action research based on the concept of Kermis and MacTaggart consist of four steps: planning, action, observation, and reflection by conducted of 2 rounds. The sample group for this research is 24 teachers who perform clerical duties. There are 5 experts in inspecting tools. The research tools include a questionnaire with a consistency index of 0.94 and a follow-up supervision form. The consistency index was 1.0. of behavior, observation consistency index was 1.0., skill assessment consistency index of 1.0., and satisfaction assessment consistency index was 1.0 and reliability of the test established of 0.99. The data was analyzed using basic statistics, including percentages, means, and standard deviations.

The results of the study found that 1) problems of teachers' correspondence operations were over all at a high level, the most problems was receiving official documents, followed by preparing official documents. destroy official documents, borrowing official documents, sending official documents and keeping official documents. 2) Development of teachers' correspondence operations by workshop and monitoring methods. 3) The results of the evaluation of the development of teachers' correspondence practices found that the knowledge test results after the workshop were higher than before the meeting. The results of the skill assessment of the workers' skills in performing correspondence work were overall at a very skilled level and the results of the evaluation of the satisfaction of the teachers who operate the archives are satisfied with the overall development of the archives operations at a high level.

Keywords : Correspondence; Development for Teacher; Action research

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ที่มีการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง งานเอกสาร จึงเป็นหัวใจหลักสำคัญในการดำเนินงานของทุกองค์กร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบเอกสารทั่วไป หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญแก่งานเอกสาร ด้วยการปฏิบัติจัดทำที่ถูกต้องและทันสมัย อยู่ตลอดเวลา งานสารบรรณจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการปฏิบัติงานต่างๆ ภายในโรงเรียน ในการบริหารงาน ของสถานศึกษา มีความยุ่งยากกว่าในอดีต มีความซับซ้อนมากขึ้น กว้างขวางและมีการทำงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น ระบบจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น งานสารบรรณ จึงมีความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างยิ่ง เป็นภารกิจที่จำเป็นและควรได้รับการพัฒนาต่อไป (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556) การดำเนินงานสารบรรณเป็นหัวใจของการบริหารงาน ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินงานทุกด้านให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ คือ ศึกษาสภาพงานสารบรรณของสถานศึกษาและระเบียบกฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง วางแผนออกแบบ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ ดำเนินงานให้เหมาะสม จัดบุคลากรรับผิดชอบและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสารบรรณตาม ระบบที่กำหนดไว้ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการปฏิบัติงาน ดำเนินการโดยยึดหลัก ความถูกต้อง รวดเร็วเป็นปัจจุบัน ประหยัดและคุ้มค่า การติดตาม ประเมินผล พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา (อมรรัตน์ เกษตรธรรณกุล, 2558)

ขณะที่ปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร มีการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกอยู่อย่างต่อเนื่อง จากการปฏิรูปการศึกษาส่งผลให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้โรงเรียนของทั้งภาครัฐและเอกชนมีโอกาสได้รวมกลุ่มตามเขตพื้นที่การศึกษา มีการจัดการประชุมหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประชุมในแต่ละครั้ง โรงเรียนจะได้รับหนังสือ เอกสาร เรื่องราวใหม่ ๆ ที่ต้องนำมาดำเนินการอย่างเร่งด่วนเสมอ การโต้ตอบหรือดำเนินการตามคำสั่งหรือนโยบายต่าง ๆ ได้ทันการณ์นั้นต้องอาศัยข้อมูลอ้างอิงที่เป็นปัจจุบันและค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว การดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารเอกสารที่ดีมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจประเด็นต่างๆ ได้อย่างถูกต้องทันเวลา ดังงานวิจัยในอดีตที่ได้ศึกษาไว้ ซึ่งนิภาพร ทัดเทียม และกชกร เจตินัย (2559) สุจิตร์รัตน์ ภูศรีฤทธิ์ (2561) สุธาสิณี คำสนอง และคณะ (2563) ศักดิ์นรินทร์ เพ็ญจรัส และอมลวรรณ วีระธรรมโม (2563) ศิริลักษณ์ หวังชอบ และคณะ (2563) และวริยา เย็นเปิง และศิริพร เพ็ชรน้อย (2563) โดยผลการวิจัยจากงานวิจัยเหล่านี้กล่าวถึงการทำงานเกี่ยวกับสารบรรณของครู

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี ได้แบ่งการบริหารงานโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานงบประมาณ และกลุ่มบริหารงานทั่วไป โดยกลุ่มบริหารงานวิชาการจะเป็นหลักในการดำเนินงาน ส่วนกลุ่มบริหารงานด้านอื่นๆ จะเป็นกลุ่มงานสนับสนุน เพื่อให้กลุ่มบริหารงานวิชาการสามารถดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยโดยเฉพาะงานธุรการและงานสารบรรณ โดยโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานีกำลังประสบปัญหาการดำเนินการด้านต่างๆ เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีเจ้าหน้าที่ธุรการเพียงคนเดียว แต่ต้องบริการครูทั้งโรงเรียนถึง 70 คน และเอกสารมีเป็นจำนวนมาก การบริหารงานสารบรรณโรงเรียนจึงต้องอาศัยความร่วมมือของครูทุกคนในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณซึ่งเป็นงานสนับสนุนงานสอน โดยจัดให้ครูทุกคนมีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณตามคำสั่งและในวันที่มีเวรประจำวันหยุดราชการหรือหยุดพิเศษอื่นๆ เพื่อให้งานสารบรรณได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดข้อบกพร่อง ผิดพลาด ล่าช้า ซึ่งปัจจุบันครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานสารบรรณ ทำให้การลงรับหนังสือราชการและการส่งหนังสือราชการเกิดความล่าช้า ช้าซ้อนในบางครั้ง มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานสารบรรณบ่อยงานจึงขาดความต่อเนื่อง การเก็บรักษาหนังสือราชการยังไม่เป็นระบบ ยากต่อการสืบค้น เอกสารราชการสูญหาย ไม่ทันกับความต้องการในการใช้งาน ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทำหนังสือราชการสูญหายหรือไม่ส่งคืนเมื่อปฏิบัติงานเสร็จสิ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเสียเวลาในการติดตามหนังสือราชการ การขอทำลายหนังสือราชการที่หมดอายุยังขาดความชัดเจนในการดำเนินการตามระเบียบที่ถูกต้อง จากปัญหาดังกล่าว อาจส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการโรงเรียนในด้านอื่นๆ (โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี, 2564)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยเน้น เรื่องการปฏิบัติงานสารบรรณทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำหนังสือราชการ 2) การรับหนังสือราชการ 3) การส่งหนังสือราชการ 4) การเก็บรักษาหนังสือราชการ 5) การยืมหนังสือราชการ 6) การทำลายหนังสือราชการ เพื่อให้ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสารบรรณของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานสารบรรณให้เกิดความรวดเร็วเป็นระบบ ประหยัดและเกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
2. เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้รูปแบบ PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart 2 วงรอบ

ผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คน ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสารบรรณของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
2. ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 70 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณ ของครู
2. แบบนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณ
3. แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ
5. แบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู
6. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณของครู

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู 2) แบบนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณ 3) แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ 5) แบบประเมินความพึงพอใจการประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 6) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณของครู ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ เท่ากับ 1.0 ทุกแบบสอบถาม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูและแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสารบรรณได้เท่ากับ 0.94 และ 0.99

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม และสิทธิในการถอนตัวจากงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม สภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกประเด็นต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกในวงรอบการศึกษาที่ 1
2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณ ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
4. แบบนิเทศติดตาม ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบนิเทศติดตามการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี ด้วยตนเอง

5. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี ด้วยตนเอง

6. แบบประเมินความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการในการปฏิบัติงานสารบรรณ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู

2. พัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยการใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้สถิติ ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานสารบรรณของครู และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โดยใช้สถิติ ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี ด้วยแบบนิเทศติดตาม แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โดยใช้สถิติ ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีแบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณ

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยตามวงรอบที่ 1

ผู้วิจัยศึกษา เรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (1988) มี 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน และนำเสนอตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนใหญ่มีอายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ครู จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยผลการวิเคราะห์ภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวม

ปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณ	N = 70		
	μ	σ	แปลผล
1. การจัดทำหนังสือราชการ	3.75	0.475	มาก
2. การรับหนังสือราชการ	3.77	0.481	มาก
3. การส่งหนังสือราชการ	3.71	0.581	มาก
4. การเก็บรักษาหนังสือราชการ	3.69	0.525	มาก

ปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณ	N = 70		
	μ	σ	แปลผล
5. การยืมหนังสือราชการ	3.72	0.493	มาก
6. การทำลายหนังสือราชการ	3.73	0.517	มาก
ภาพรวม	3.72	0.512	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีปัญหามาก ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.512$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรับหนังสือราชการ ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.512$) รองลงมาคือ การจัดทำหนังสือราชการ ($\mu = 3.75$, $\sigma = 0.475$) การทำลายหนังสือราชการ ($\mu = 3.73$, $\sigma = 0.517$) การยืมหนังสือราชการ ($\mu = 2.24$, $\sigma = 0.446$) การส่งหนังสือราชการ ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.581$) และน้อยที่สุด คือ การเก็บรักษาหนังสือราชการ ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.525$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ

ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่ากลุ่มเป้าหมายตอบถูก อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง มีคะแนนเฉลี่ย 11.33 คะแนน ในขณะที่ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบถูกอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 22.25 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตผล

ผลการสังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยกลุ่มเป้าหมายของการสังเกตผล คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสารบรรณของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี จำนวน 24 คน ผลที่ได้มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเหมาะสมในการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี

การเข้าร่วมเชิงปฏิบัติการ	μ	σ	แปลผล
1. เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด	4.33	0.637	มากที่สุด
2. มีความพร้อมที่จะเรียนรู้งานสารบรรณจากวิทยากร	4.08	0.717	มาก
3. การเป็นผู้ฟังที่ดี	3.96	0.690	มาก
4. มีความสนใจในการทำกิจกรรม	4.09	0.654	มาก
5. การให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.38	0.711	มากที่สุด
6. มีความ Active ในการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.07	0.716	มาก
7. สนทนาโต้ตอบในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ	3.75	0.608	มาก
8. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.21	0.658	มากที่สุด
9. มีการซักถามในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับงาน สารบรรณ	4.00	0.834	มาก
10. ความเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม	3.88	0.680	มาก
11. การตอบประเด็นคำถามได้ถูกต้อง	4.25	0.676	มากที่สุด
12. การแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น	4.29	0.751	มากที่สุด
13. การปฏิบัติกิจกรรมเสร็จตามเวลาที่กำหนด	3.76	0.737	มาก

การเข้าร่วมเชิงปฏิบัติการ	μ	σ	แปลผล
14. การมีส่วนร่วมในการสรุปลงข้อสรุปของการปฏิบัติ กิจกรรม	3.71	0.624	มาก
15. การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ครบตามระยะเวลาที่กำหนด	3.92	0.776	มาก
เฉลี่ย	4.04	0.700	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าระดับการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการปฏิบัติงาน สารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.700$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.711$) รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.637$) การแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.751$) การตอบประเด็นคำถามได้ถูกต้อง ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.676$) ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.658$) มีความสนใจในการทำกิจกรรม ($\mu = 4.09$, $\sigma = 0.654$) มีความพร้อมที่จะเรียนรู้งานสารบรรณจากวิทยากร ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.717$) มีความ Active ในการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.716$) มีการซักถามในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับงานสารบรรณ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.834$) การเป็นผู้ฟังที่ดี ($\mu = 3.96$, $\sigma = 0.690$) การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการครบตามระยะเวลาที่กำหนด ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.776$) ความเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.680$) การปฏิบัติกิจกรรมเสร็จตามเวลาที่กำหนด ($\mu = 3.76$, $\sigma = 0.737$) สนทนาได้ตอบในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ ($\mu = 3.75$, $\sigma = 0.608$) และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสรุปลงข้อสรุปของการปฏิบัติกิจกรรม ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.624$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 4 ผลการพัฒนาและสิ่งที่ต้องปรับปรุงจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

สิ่งที่ครูมีการพัฒนาขึ้นและสิ่งที่ต้องปรับปรุงจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสนทนากลุ่ม โดยประเด็นการสนทนา ประกอบด้วย 1) จากผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานสารบรรณ 2) ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ทำให้เกิดอุปสรรคไม่สามารถติดตามค้นหาเอกสาร/หนังสือได้ 3) ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดเกิดขึ้น และ 4) เครื่องมือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน ส่งผลให้กระบวนการทำงานเกิดความล่าช้า ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้ คือ 1) ควรมีการจัดทำเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีจัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน ให้ทุกส่วนงานรับทราบแล้วเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้ระบบงานสารบรรณ โดยให้ถือปฏิบัติทุกหน่วยงานแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน 2) ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานระบบสารบรรณ เพื่อสำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณได้ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน 3) ควรมีการสอนงานหรือเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ กรณีผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีการลางาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดความล่าช้า และ 4) หัวหน้างานควรกำกับกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณให้มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ในแต่ละขั้นตอนการบันทึก-ส่งหนังสือ

ผลการดำเนินการวิจัยตามวงรอบที่ 2

ขั้นตอนที่ 5 การวางแผน

สรุปผลการพัฒนา สิ่งที่ครูมีการพัฒนาขึ้นและสิ่งที่ต้องปรับปรุงจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสนทนากลุ่ม โดยประเด็นการสนทนา ประกอบด้วย 1) จากผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ ยังขาดความรู้ความเข้าใจใน

(JPE)วารสารทัศนมิติทางการศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567)

กระบวนการทำงานสารบรรณ 2) ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ทำให้เกิดอุปสรรคไม่สามารถติดตามค้นหาเอกสาร/หนังสือได้ 3) ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดเกิดขึ้น และ 4) เครื่องมือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน ส่งผลให้กระบวนการทำงานเกิดความล่าช้า ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้ คือ 1) ควรมีการจัดทำเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอย่างเป็นทางการ โดยมีจัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน ให้ทุกส่วนงานรับทราบแล้วเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้ระบบงานสารบรรณ โดยให้ถือปฏิบัติทุกหน่วยงานแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน 2) ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานระบบสารบรรณเพื่อสำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณได้ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน 3) ควรมีการสอนงานหรือเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ กรณีผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีการลางาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดความล่าช้า และ 4) หัวหน้างานควรกำกับกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณให้มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ในแต่ละขั้นตอนการบันทึกรับ-ส่งหนังสือ

ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการ

ผลการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณ และแบบประเมินทักษะของครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คน และสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณของครูกลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวม

ปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณ	N = 24		
	μ	σ	แปลผล
1. การจัดทำหนังสือราชการ	3.99	0.606	มาก
2. การรับหนังสือราชการ	4.23	0.601	มากที่สุด
3. การส่งหนังสือราชการ	4.04	0.659	มาก
4. การเก็บรักษาหนังสือราชการ	4.03	0.613	มาก
5. การยืมหนังสือราชการ	4.05	0.655	มาก
6. การทำลายหนังสือราชการ	3.91	0.570	มาก
ภาพรวม	4.04	0.617	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าระดับการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.617$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรับหนังสือราชการ ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.601$) รองลงมาคือ การยืมหนังสือราชการ ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.655$) การส่งหนังสือราชการ ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.659$) การเก็บรักษาหนังสือราชการ ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.613$) การจัดทำหนังสือราชการ ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.606$) และน้อยที่สุด คือ การทำลายหนังสือราชการ ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.570$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 7 การสังเกตผล

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณของครูกลุ่มเป้าหมาย หลังจากได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวม

ทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ	N = 24		
	μ	σ	แปลผล
1. การจัดทำหนังสือราชการ	4.18	0.536	มาก
2. การรับหนังสือราชการ	4.04	0.659	มาก

ทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ	N = 24		
	μ	σ	แปลผล
3. การส่งหนังสือราชการ	3.87	0.676	มาก
4. การเก็บรักษาหนังสือราชการ	3.87	0.684	มาก
5. การยืมหนังสือราชการ	3.98	0.641	มาก
6. การทำลายหนังสือราชการ	3.94	0.655	มาก
ภาพรวม	3.98	0.641	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่าระดับทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีทักษะมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.641$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำหนังสือราชการ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.536$) รองลงมาคือ การรับหนังสือราชการ ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.659$) การยืมหนังสือราชการ ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.641$) การทำลายหนังสือราชการ ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.655$) และน้อยที่สุด คือการส่งหนังสือราชการ ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.676$) และการเก็บรักษาหนังสือราชการ ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.684$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 8 การสะท้อนผล

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวม

ความพึงพอใจ	N = 24		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการปฏิบัติการ	3.94	0.513	มาก
2. ด้านวิทยากร	3.92	0.531	มาก
3. ด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ	3.96	0.713	มาก
4. ด้านสถานที่ / ระยะเวลา	3.85	0.606	มาก
5. ด้านการนำความรู้ไปใช้	3.88	0.551	มาก
ภาพรวม	3.91	0.582	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.582$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ ($\mu = 3.96$, $\sigma = 0.713$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการ ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.513$) ด้านวิทยากร ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.531$) ด้านการนำความรู้ไปใช้ ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.551$) และน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่ / ระยะเวลา ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.606$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การสรุปผลสิ่งที่ควรพัฒนาและต้องปรับปรุง

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี โดยประเด็นการสนทนา ประกอบด้วย

- 1) ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานสารบรรณ ทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารบรรณ
- 2) ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณยังมีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับงานสารบรรณ เช่น การพิมพ์ตกหล่น การใช้คำที่เหมาะสม เป็นต้น และ
- 3) เมื่อครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีเหตุผลป่วย/ลาจิก ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานสารบรรณ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะเฉพาะทาง เช่น การจัดทำหนังสือราชการการรับ-ส่งหนังสือราชการ การยืม-คืนหนังสือราชการ รวมถึงการทำลายหนังสือราชการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีความมั่นใจในหน้าที่ที่ปฏิบัติมากขึ้น และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับงานสารบรรณให้ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้น
2. ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานระบบสารบรรณ เพื่อสำหรับให้ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณได้ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน
- 3) หัวหน้างานควรกำกับการปฏิบัติงานของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณให้มีความรอบคอบในการปฏิบัติงานสารบรรณ
4. ควรมีการสอนงานหรือเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ กรณีครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีการลางาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดความล่าช้า

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยขออภิปรายผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้จำนวน 3 ข้อดังต่อไปนี้

1) การศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณพบว่ามีปัญหาหนัก ซึ่งครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีปัญหาหนักที่สุดในเรื่อง การมีแหล่งในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงที่ยังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ มีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการแนะนำการช่วยเหลือจากผู้ร่วมงานขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณทั้ง 6 ด้าน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสารบรรณโดยตรงไม่เพียงพอ มีความล่าช้าในการจัดทำหนังสือ-โต้ตอบหนังสือ ในบางครั้งไม่สามารถการจัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของหนังสือรับได้ ขาดการตรวจสอบความเรียบร้อย รวมทั้งสิ่งที่ส่งมาด้วย และมีปัญหาในการตรวจสอบความสำคัญของหนังสือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บชำรุด มีการจัดเก็บยังไม่เหมาะสม สืบค้นได้ล่าช้า หนังสือราชการและเอกสารเกิดการสูญหาย ขาดการจัดทำบัญชีส่งเก็บและความไม่ครบถ้วนในการจัดเก็บ การกำหนดระยะเวลาส่งคืนไม่ตรงเวลา ขาดการทวงคืน ความไม่ชัดเจนของการกำหนดระดับผู้ที่สามารถยืมหนังสือการทำลายหนังสือราชการ ความไม่ชัดเจนของสถานที่ทำลายหนังสือราชการ และการแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายหนังสือราชการมีความล่าช้า

นอกจากนี้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการวางแผนในการศึกษาวงรอบที่ 2 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานสารบรรณ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานสารบรรณ ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ทำให้เกิดอุปสรรคไม่สามารถติดตามค้นหาเอกสาร/หนังสือได้ขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน ส่งผลให้กระบวนการทำงานเกิดความล่าช้า จากปัญหาดังกล่าววิธีแก้ไขพบว่า โรงเรียนควรมีการจัดทำเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานสารบรรณของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีจัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน ให้ทุกส่วนงานรับทราบแล้วเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้ระบบงานสารบรรณ โดยให้ถือปฏิบัติทุกกลุ่มงานแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานระบบสารบรรณ ควรมีการสอนงานหรือเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ทดแทนกันได้ รวมถึงหัวหน้างานควรให้การกำกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณให้มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนีย์ ทินหม่วย (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการให้บริการระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า พนักงานพนักงานผู้ใช้ระบบส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจะเป็นปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน คือ ระบบทำงานล่าช้า ในบางครั้งข้อมูลที่ตั้งเกิดการสูญหาย เปิดระบบไว้นานโดยไม่ใช้ระบบจะไม่

ทำงานจะต้องเข้าสู่ระบบใหม่ ผู้รับไม่เปิดอ่านเอกสาร การแสกนเอกสารเพื่อส่งผ่านระบบใช้เวลานาน นอกจากนี้บุคลากรได้ให้ข้อเสนอแนะและความต้องการว่าควรมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรเข้าใช้ระบบเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้บุคลากรอ่านเอกสารผ่านระบบซึ่งจะทำให้ลดปริมาณกระดาษ รวมถึงการจัดอบรมและแจกคู่มือการใช้งานระบบ

2) การพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี พบว่าวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการปฏิบัติงานสารบรรณ ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายตอบถูก อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง ในขณะที่ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายตอบถูกอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย พบว่า ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายสามารถตอบถูกเพิ่มขึ้นจากก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการเฉลี่ย 10.03 คะแนน หรือร้อยละ 41.8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม และมีประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสารบรรณ อีกทั้งผู้เข้าร่วมประชุมให้ความร่วมมือในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เป็นอย่างดี เช่น ตอบโต้แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น สอบถามวิทยากรเมื่อสงสัย ตลอดจนตั้งใจฟังการอบรมอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2553) กล่าวว่า ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรวิจัยแบบขดลวด มี 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart คือการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข (Plan) การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Act) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากปฏิบัติงาน (Observe) และการสะท้อนผล หลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป (Reflect) วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ เรียกอย่อๆ ว่าวงจร PAOR ซึ่งแต่ละกิจกรรมอธิบาย โดยการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการนั้นควรประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning, P) คือ แนวปฏิบัติซึ่งตรงความคาดหวังไว้ เป็นการมองไปในอนาคตข้างหน้า การกำหนดแผนทั่วไปต้องมีความยืดหยุ่น โดยผู้ร่วมงานจะต้องได้ความร่วมมือในอภิปรายเพื่อเกิดการวิเคราะห์ และปรับปรุงการกำหนดแผนงานที่จะสามารถปฏิบัติได้จริงในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action, A) คือ การดำเนินการตามแผนที่ได้วางแผนไว้อย่างมีเหตุผลและการควบคุมอย่างสมบูรณ์ รวมถึงการสังเกตการณ์ (Observation, O) คือ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน มีรายงานหลักฐานที่มาของการสังเกตอย่างรอบคอบ ซึ่งต้องรายงานผลการปฏิบัติและผลการสังเกตการณ์ของการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน ตลอดจนขั้นตอนของการสะท้อนกลับ (Reflection, R) คือ การทำให้หวนคิดถึง การกระทำตามทีบันทึกไว้การสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูลอื่นประกอบการสะท้อนภาพ จะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องตัดสินใจเชิงปฏิบัติการของตนว่า ผลของการปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ต้องตามประสงค์หรือไม่ และสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ วโรตม ทิมบำรุง (2565) ที่ได้ศึกษา ผลการพัฒนาครูในการการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า วิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถช่วยให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และผลของการนิเทศติดตามสามารถแก้ไขปัญหหรือพัฒนางานได้ตามเป้าหมาย

3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก โดยครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณนั้น มีการให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสมมากที่สุด การเข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลา มีการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตอบประเด็นคำถามได้ถูกต้อง ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีความสนใจในการทำกิจกรรม มีความพร้อมที่จะเรียนรู้งานสารบรรณจากวิทยากร ตื่นตัวในการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการซักถามในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับงานสารบรรณ ถือเป็นผู้ฟังที่ดี ให้การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการครบตามระยะเวลาที่กำหนด มีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการสนทนาโต้ตอบในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณและการมีส่วนร่วมในการสุบองค์ความรู้

ของการปฏิบัติกิจกรรมกับผู้อื่น ผลการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณ และแบบประเมินทักษะของครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติจากมากไปน้อย ได้แก่ การรับหนังสือราชการ รองลงมาคือ การยืมหนังสือราชการ การส่งหนังสือราชการ การเก็บรักษาหนังสือราชการ การจัดทำหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ ผู้ปฏิบัติงานมีทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทักษะมาก ซึ่งผู้ปฏิบัติงานมีทักษะในเรื่องการจัดทำหนังสือราชการ การรับหนังสือราชการ การยืมหนังสือราชการ การทำลายหนังสือราชการ และการส่งหนังสือราชการ และการเก็บรักษาหนังสือราชการ ผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ ด้านการปฏิบัติการด้านวิชาการ ด้านการนำความรู้ไปใช้ และด้านสถานที่/ระยะเวลา ทั้งนี้เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความร่วมมืออย่างดี เป็นผู้ฟังที่ดี แสดงความคิดเห็นต่างๆอย่างเหมาะสม เนื่องจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสารบรรณนั้นมีความสำคัญต่อทั้งหน้าที่ของตัวผู้ปฏิบัติงานสารบรรณเอง และมีส่วนสำคัญในองค์การอย่างมาก โดยสอดคล้องแนวคิดกับ อาศยา โชติพานิช (2555) ที่ได้ระบุความสำคัญของงานสารบรรณ ไว้ว่า เป็นงานด้านเอกสาร เช่น การรับส่งเอกสารการจัดระบบงานเอกสาร (การเก็บเอกสาร) การเก็บข้อมูลที่สำคัญขององค์กร งานพิมพ์ต่าง ๆ และหนังสือโต้ตอบทางราชการ เป็นต้น รวมถึงประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทุกหน่วยงานจะมีงานสารบรรณเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานด้านเอกสารภายในหน่วยงาน รวมไปถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรก็ได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าองค์กรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับงานสารบรรณ เพราะงานสารบรรณเป็นหัวใจหลักของการประสานงานต่างๆ การเก็บข้อมูลเอกสารที่สำคัญของส่วนงานภายในองค์กร และสุพิชฌาย์ ศาสตร์สมัย (2558) ได้ระบุความสำคัญของงานธุรการไว้ว่า เป็นบันไดขั้นแรกในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับที่ต้องใช้การสื่อสารเป็นสื่อในการปฏิบัติงาน การติดต่อ สื่อสารประกอบด้วยสาร ผู้ส่งสารและผู้รับสาร เจ้าหน้าที่ธุรการจะต้องเป็นสื่อในการนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เพื่อเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำงานตามภารกิจต่อไป เจ้าหน้าที่ธุรการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างดีและมีคุณภาพ ทั้งนี้การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ย่อมต้องอาศัยการทำงานของเจ้าหน้าที่ธุรการเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีงานธุรการในทุกหน่วยงาน ดังนั้น งานธุรการจึงเปรียบเสมือนกลไกที่สำคัญของหน่วยงานที่จะขาดไปหรือไม่ไม่ได้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี พบว่า 1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนใหญ่มีอายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ครู จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7 2) ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุราษฎร์ธานี พบว่า มีปัญหา และ มีปัญหา มากที่สุดในเรื่อง การรับหนังสือราชการ รองลงมาคือ การจัดทำหนังสือราชการ ทำลายหนังสือราชการ การยืมหนังสือราชการ การส่งหนังสือราชการ และการเก็บรักษาหนังสือราชการ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายตอบถูก อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง ในขณะที่ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายตอบถูกอยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบ

ค่าเฉลี่ย พบว่า ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารบรรณหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายสามารถตอบถูกเพิ่มขึ้นจากก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการเฉลี่ย 10.92 คะแนน 2) ผลการศึกษาพบว่าระดับการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก โดยการให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสมมากที่สุด 3) ผลการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานสารบรรณของครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คนพบว่า ระดับการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาระเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ผลการประเมินทักษะผู้ปฏิบัติงานมีทักษะการปฏิบัติงานสารบรรณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทักษะมาก ซึ่งครูผู้ปฏิบัติงานมีทักษะในเรื่องการจัดทำหนังสือราชการ การรับหนังสือราชการ การยื่นหนังสือราชการ การทำลายหนังสือราชการ และการส่งหนังสือราชการ และการเก็บรักษาหนังสือราชการ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานสารบรรณภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. โรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานระบบสารบรรณ เพื่อสำหรับให้ครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณได้ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน รวมถึงหัวหน้างานควรกำกับกับการปฏิบัติงานของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ ให้มีความรอบคอบในการปฏิบัติงานสารบรรณมากยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการสอนงานหรือเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานของครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ กรณีครูผู้ปฏิบัติงานสารบรรณมีการลางาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและไม่เกิดความล่าช้า
3. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณรายปีสำหรับการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานสารบรรณ เพื่อให้สามารถใช้งานได้สะดวก รวดเร็วและจัดเก็บเอกสารได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสารบรรณในทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานสารบรรณที่ครบถ้วนในทุกส่วนมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมระบบจัดเก็บ การรับ-ส่ง การยื่น และค้นคืนหนังสือราชการและงานสารบรรณของโรงเรียน เพื่อให้สามารถสร้างความสะดวก ถูกต้อง และรวดเร็วในการปฏิบัติงานสารบรรณมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ ทินหม่วย. (2562). การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการให้บริการระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสายสนับสนุน. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิภาพร ทัดเทียม และกชกร เจตินัย. (2559). การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศระบบงานธุรการดำเนินงานสารบรรณกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุราษฎร์ธานี. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีพุทธศักราช 2564 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร. รายงานแผนปฏิบัติการประจำปีพุทธศักราช 2564.
- วริยา เย็นเปิง และศิริพร เพ็ชรน้อย. (2563). การพัฒนาระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาของคลังทหารช่าง. กรมการทหารช่าง ค่ายภาณุรังษี.

- วโรตม ทิมบำรุง. (2564). *การพัฒนาครูในการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศักดิ์นรินทร์ เพ็ญจำรัส และอมลวรรณ วีระธรรมโม. (2563). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระบบงานสารบรรณภายใต้ค่านิยมร่วมของบุคลากร มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. *วารสารการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11*, 1122-1130.
- ศิริลักษณ์ หวังชอบและคณะ. (2563). *ประสิทธิผลการให้บริการของระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุจิตร์ตัน ภูศรีฤทธิ. (2561). *แนวทางการพัฒนาการแก้ไขปัญหาการบริการงานเอกสารของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ*. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุธาสินี คำสนอง และคณะ. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสารบรรณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ*. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยออลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(2), 31- 41.
- สุพิชฌาย์ ศาสตร์สมัย. (2558). *การบริหารงานธุรการภายในภาควิชาเวชศาสตร์สังคมและสิ่งแวดล้อม*. <https://hdl.handle.net/20.500.14594/38754>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เกษตรธนานุกูล. (2558). *การบริหารงานธุรการโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาศยา โชติพานิช. (2555). *เทคนิคการให้บริการ*. จาก www.opdc.dgr.go.th/dgr51_1.doc.
- Kermis, S and Mc Taggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. Victoria: Deakin University Press.

